

WET van 31 december 1962, houdende regelen omtrent de rechtstoestand van de landsdienaren en hun aanspraken op verloven, verlofsbezoldigingen en wachtgelden (Personeelwet) (G.B. 1962 no. 195), gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij G.B. 1971 no. 76, G.B. 1972 no. 150, S.B. 1976 no. 19, S.B. 1980 no. 84, S.B. 1981 no. 148, S.B. 1982 no. 155, S.B. 1983 no. 46, S.B. 1987 no. 93.

EERSTE HOOFDSTUK ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 DEFINITIES

1. Voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet wordt verstaan onder:
  - ambtenaren: personen die krachtens een aanstelling in bezoldigde dienst van het Land zijn;
  - arbeids-
contractanten: personen die krachtens een arbeidsovereenkomst in dienst van het Land zijn;
  - landsdienaren: ambtenaren en arbeidscontractanten;
  - aanstelling: beschikking van het bevoegde gezag, waardoor een persoon, anders dan met toepassing van het burgerlijk recht, in dienst van het Land wordt genomen, of waarbij een tijdelijk dienstverband in een vast dienstverband wordt omgezet;
  - benoeming: plaatsing in een bepaalde functie bij 's Landsdienst, anders dan krachtens last tot waarneming als bedoeld in artikel 22;
  - maand: tijdvak van dertig dagen;
  - salaris: totaal bedrag in geld waarop een landsdienaar uit hoofde van zijn dienstverband maandelijks - of, indien hij op weekbezoldiging dan wel op week-, dag-, uur- of taakloon werkzaam is, wekelijks - aanspraak heeft.

2. Onder het land zijn, voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens deze wet, begrepen de van landswege opgerichte rechtspersonen, met uitzondering van:
  - a. die voor welke bij of krachtens wet afzonderlijke voorschriften omtrent de rechtstoestand van het personeel zijn vastgesteld;
  - b. naamloze vennootschappen.

Artikel 2¹ BIJZONDERE CATEGORIEËN LANDSDIENAREN

1. Deze wet is niet van toepassing op:
  - a. de Ministers, met inbegrip van de Gevolmachtigde Minister;
  - b. de leden van de Raad van Advies;
  - c. de leden van de Rekenkamer;
  - d. de leden van besturen van waterschappen, dorpsgemeenten en andere zelfstandige

---

¹ Zie artikel 174 Grondwet (S.B. 1987 no. 116).

gemeenschappen als bedoeld in artikel 86 van de Staatsregeling van Suriname.

2. De bepalingen van deze wet, met uitzondering van die omtrent de betaling van salaris en omtrent verloven en verlofsbezoldigingen, zijn niet van toepassing op:
  - a. de procureur-generaal;
  - b. de krachtens de Staatsregeling of enige wet voor het leven aangestelde of daarmee gelijk te stellen ambtenaren;
  - c. de griffier der Staten.
3. Het bepaalde in deze wet betreffende de buiten functie stellen, de tuchtstraffen en de rechtsmiddelen hiertegen is niet van toepassing op de ambtenaren en beambten van politie.

Artikel 3² **BEVOEGD GEZAG**

1. Bevoegd tot aanstelling, bevordering, schorsing en ontslag van ambtenaren zijn:
  - a. de President;
  - b. de Ministers, ieder voorzover het zijn departement aangaat;
  - c. de besturen van rechtspersonen die ingevolge artikel 1, tweede lid, onder het Land zijn begrepen, voorzover hun die bevoegdheid bij of krachtens wet is toegekend.
2. Ambtenaren die zijn ingedeeld - of, indien het betreft een aanstelling of bevordering, daarbij worden ingedeeld - in een rang waaraan een vaste of minimum-bezoldiging is verbonden welke meer bedraagt dan de helft van die van de directeur van een departement, worden, met afwijking in zoverre van het eerste lid, uitsluitend bij resolutie van de President aangesteld, bevorderd, geschorst en ontslagen.
3. Bevoegd tot het sluiten van arbeidsovereenkomsten voor het Land zijn:
  - a. de President;
  - b. de Ministers, ieder voorzover het zijn departement aangaat;
  - c. de daartoe door de President of door een Minister gemachtigde landsdienaren.
4. Bevoegd tot het sluiten van arbeidsovereenkomsten voor rechtspersonen die ingevolge artikel 1, tweede lid, onder het Land zijn begrepen, zijn de organen welke daartoe in de statuten of bij bijzondere wettelijke voorschriften zijn aangewezen. Bij gebreke van zodanige aanwijzing komt die bevoegdheid toe aan de Minister onder wiens departement de rechtspersoon ressorteert.
5. Bevoegd tot het nemen van andere dan de in de voorgaande leden van dit artikel bedoelde besluiten, gegrond op het bepaalde bij of krachtens deze wet, zijn:
  - a. ten aanzien van een ambtenaar: het gezag dat hem laatstelijk heeft bevorderd of, indien geen bevordering heeft plaats gehad, het gezag dat hem heeft aangesteld;
  - b. ten aanzien van een arbeidscontractant: het gezag dat laatstelijk met hem een arbeidsovereenkomst heeft gesloten.

---

² Gew. bij S.B. 1980 no. 84.

6. Besluiten krachtens welke een landsdienaar komt te ressorteren onder een ander departement, worden - met afwijking in zoverre van het eerste en vijfde lid - door de betrokken Ministers gemeenschappelijk genomen, tenzij ingevolge het tweede of vijfde lid een resolutie van de President is vereist.
7. Indien een landsdienaar niet meer hiërarchisch ondergeschikt is aan het gezag dat ingevolge het vijfde lid bevoegd zou zijn ten aanzien van hem een besluit te nemen, treedt de Minister, onder wiens departement hij is komen te ressorteren - of, in daartoe leidende gevallen, het bestuur van de rechtspersoon waarbij hij te werk is gesteld - in de plaats van dat gezag.
8. De President kan de hem in dit artikel toegekende bevoegdheden overdragen aan een of meer ministers.

Artikel 4 **UITOEFENING VAN BEVOEGDHEDEN**

Bij de uitoefening van bevoegdheden op grond van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt, behalve met het belang van een goede en doelmatige samenstelling en functionering van 's Lands dienst, ook zo veel mogelijk rekening gehouden met de persoonlijke belangen van degene ten aanzien van wie de bevoegdheid wordt uitgeoefend.

Artikel 5 **KENNISGEVING VAN BESLUITEN**

1. Een besluit, genomen op grond van het bij of krachtens deze wet bepaalde, wordt schriftelijk ter kennis van de belanghebbende gebracht door middel van hetzij een afschrift van het besluit, hetzij - in gevallen waarin het verstrekken van een afschrift niet uitdrukkelijk is voorgeschreven - een stuk, houdende een uittreksel, of een mededeling van de strekking, van het besluit.
2. Een besluit wordt geacht ter kennis van de belanghebbende te zijn gebracht op de dag waarop het desbetreffende stuk:
  - a. hetzij door of vanwege het bevoegde gezag aan hem is overhandigd;
  - b. hetzij als aangetekende brief aan hem in persoon is uitgereikt;
  - c. hetzij aan hem is betekend op de wijze als voor exploiten in burgerlijke zaken is voorgeschreven.

Artikel 6 **WERKING VAN BESLUITEN**

1. Een besluit, genomen op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet, werkt niet eerder ten nadele van de belanghebbende dan met ingang van de dag volgende op die waarop het overeenkomstig artikel 5 te zijner kennis is gebracht.
2. Een besluit heeft geen terugwerkende kracht, voorzover het voor de belanghebbende nadelig is.
3. Behoudens het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel treedt een besluit in

werking met ingang van de dag volgende op die waarop het is genomen, voorzover in het besluit niet anders is bepaald.

Artikel 7

VASTSTELLING VAN FORMATIES

Bij of krachtens staatsbesluit wordt voor elk onderdeel van 's Lands dienst bepaald welke functies daarbij kunnen worden vervuld en in welke rangen de in die functies te benoemen ambtenaren kunnen of moeten worden ingedeeld. De aanwijzing van die functies en rangen geschiedt zoveel mogelijk op de grondslag van de uitkomsten van een onderzoek door niet-belanghebbende deskundigen ingesteld naar de aard en de omvang van de bij het betrokken onderdeel te verrichten werkzaamheden.

Artikel 8

TEWERKSTELLING BUITEN SURINAME

1. Bij staatsbesluit worden voorschriften vastgesteld omtrent de tewerkstelling van landsdienaren buiten Suriname. Daarbij kan ten aanzien van plaatselijk aangeworven personeel worden afgeweken van de bepalingen van deze wet.
2. Een tewerkstelling als bedoeld in het eerste lid geschiedt niet tegen de wil van de betrokken landsdienaar.

Artikel 9

RAAD VOOR PERSONELE AANGELEGENHEDEN

1. Er is een raad, bestaande uit tenminste vijf leden, welke tot taak heeft de Regering, desgevraagd of uit eigen beweging, van advies te dienen omtrent personele aangelegenheden van algemene aard. Deze draagt de naam van Raad voor Personele Aangelegenheden.
2. De samenstelling, inrichting en werkwijze van de raad worden bij of krachtens staatsbesluit geregeld.

Artikel 10

GEORGANISEERD OVERLEG

1. Er is een commissie voor georganiseerd overleg, bestaande uit vertegenwoordigers van het Land en van organisaties van landsdienaren.
2. De organisaties, waarvan vertegenwoordigers zitting hebben in de commissie, worden bij staatsbesluit aangewezen.
3. Aan de commissie wordt gelegenheid gegeven haar gevoelen te doen kennen ten aanzien van alle vast te stellen voorschriften omtrent de rechtstoestand der landsdienaren, zulks met inbegrip van voorschriften betreffende verloven, verlofsbezoldigingen, wachtgeld en pensioenen.
4. De samenstelling, inrichting en werkwijze van de commissie worden voor het overige bij staatsbesluit geregeld.

Artikel 11
AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN

Onverminderd de bepalingen van deze wet waarin een staatsbesluit is voorgeschreven, kunnen omtrent de in de navolgende hoofdstukken geregelde onderwerpen bij staatsbesluit aanvullende voorschriften worden vastgesteld.

TWEEDE HOOFDSTUK
**GRONDSLAG VAN HET DIENSTVERBAND
EN MUTATIES**

TITEL I
AANSTELLING EN ARBEIDSOVEREENKOMST

Artikel 12
AANSTELLING IN HET ALGEMEEN

1. Aan de aanstelling van een ambtenaar gaat, volgens regelen bij staatsbesluit te stellen, en behoudens de daarbij te bepalen uitzonderingen, een geneeskundig onderzoek vooraf. De kosten van dat onderzoek en - binnen de daarvoor bij staatsbesluit te stellen grenzen - de door de betrokkene te maken reis- en verblijfkosten zijn voor rekening van het Land.
2. Aanstelling is slechts mogelijk van personen die:
  - a. de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt;
  - b. niet bij een geneeskundig onderzoek als bedoeld in het eerste lid lichamelijk ongeschikt zijn bevonden, en
  - c. voldoen aan de wettelijke eisen van benoembaarheid in de door hen te vervullen functie.
3. Aanstelling geschiedt hetzij in vaste hetzij in tijdelijke dienst.
4. Een besluit tot aanstelling wordt onverwijld door middel van een afschrift ter kennis van de betrokkene gebracht.
5. Een aanstelling werkt niet, zolang zij niet uitdrukkelijk of stilzwijgend door de betrokkene is aanvaard. Personen die naar burgerlijk recht niet handelingsbekwaam zijn, kunnen een aanstelling aanvaarden in de gevallen - waarin en behoudens de voorwaarden en beperkingen waaronder - zij ingevolge de bepalingen van het Surinaams Burgerlijk Wetboek een arbeidsovereenkomst kunnen sluiten.

Artikel 13
AANSTELLING IN VASTE DIENST

Indien uit het aan een ambtenaar verstrekte afschrift van het besluit tot zijn aanstelling niet blijkt dat een tijdelijk dienstverband is beoogd, wordt hij geacht in vaste dienst te zijn aangesteld.

Artikel 14
AANSTELLING IN TIJDELIJKE DIENST

1. Aanstelling in tijdelijke dienst is slechts mogelijk:
  - a. van personen die op grond van de resultaten van een geneeskundig onderzoek als bedoeld in artikel 12, eerste lid, niet aanstonds in aanmerking komen voor een aanstelling in vaste dienst;
  - b. van personen die in dienst zijn van het Koninkrijk of van een ander rijksdeel dan Suriname, en die tijdelijk ter beschikking van het Land zijn gesteld;
  - c. ter voorziening in de behoefte aan personeel voor werkzaamheden van aflopende aard;
  - d. indien een reorganisatie van het betrokken onderdeel van 's Lands dienst in voorbereiding of in uitvoering is;
  - e. op proef.
2. Aanstelling in tijdelijke dienst geschiedt voor een tijdvak van ten hoogste een jaar. Indien uit het aanstellingsbesluit niet anders blijkt, wordt de ambtenaar geacht voor een jaar te zijn aangesteld.
3. De termijn van aanstelling in tijdelijke dienst kan telkens uitdrukkelijk of stilzwijgend worden verlengd, met dien verstande dat het tijdelijke dienstverband in geval van aanstelling op proef niet langer dan twee jaar en in andere gevallen niet langer dan drie jaar in totaal kan duren. Stilzwijgende verlenging wordt telkens geacht voor een termijn van drie maanden te zijn geschied.
4. Voor de berekening van de in het tweede en derde lid genoemde maximum-termijnen wordt de tijd medegeteld gedurende welke de ambtenaar tevoren reeds in dezelfde of een soortgelijke functie in dienst van het Land is geweest, tenzij meer dan vijf jaar is verstreken tussen het tijdstip waarop het vroegere dienstverband is geëindigd en dat waarop het nieuwe ingaat.
5. De in het tweede en derde lid genoemde maximumtermijnen gelden niet voor het tijdelijke dienstverband van personen als bedoeld in het eerste lid onder b. Hun aanstelling in tijdelijke dienst geschiedt voor een termijn gelijk aan die waarvoor zij ter beschikking van het Land zijn gesteld.

Artikel 15
INDIENSTNEMING OP ARBEIDSOVEREENKOMST

1. Arbeidsovereenkomsten kunnen door het Land slechts worden gesloten:
  - a. met gehuwde vrouwen;
  - b. met personen die de leeftijd van een en twintig jaar nog niet hebben bereikt;
  - c. met personen die de leeftijd van vijftig jaar hebben bereikt;
  - d. met personen die ten tijde van het sluiten van de overeenkomst hun vaste woon- of verblijfplaats buiten Suriname hebben;
  - e. met personen die bij een geneeskundig onderzoek als bedoeld in artikel 12, eerste lid, niet lichamelijk geschikt voor aanstelling tot ambtenaar zijn bevonden;

- f. voor de waarneming van een functie overeenkomstig artikel 22;
  - g. voor functies welke geen volledige dag-, week- of jaartaak opleveren;
  - h. voor andere functies, ten aanzien waarvan zulks bij of krachtens staatsbesluit is bepaald.
2. Met personen die reeds in dienst van het Land zijn, kunnen onafhankelijk van het bestaande dienstverband afzonderlijke arbeidsovereenkomsten worden gesloten voor functies als bedoeld in het eerste lid onder g.
  3. De bepalingen van titel VII A van het derde boek van het Surinaams Burgerlijk Wetboek zijn, voorzover daarvan niet bij deze wet is afgeweken, van toepassing op arbeidsovereenkomsten welke door het Land zijn gesloten.
  4. Arbeidsovereenkomsten voor werkzaamheden buiten Suriname kunnen, met afwijking van het bepaalde in het derde lid worden gesloten op de grondslag van het ter plaatse geldende recht.

Artikel 16

AANWIJZING VAN STANDPLAATS, FUNCTIE EN RANG

1. In een besluit tot aanstelling en in een door het Land gesloten arbeidsovereenkomst wordt bepaald welke de standplaats en de functie van de landsdienaar zullen zijn.
2. Als standplaats wordt aangewezen de daarvoor, met het oog op de door de landsdienaar te verrichten werkzaamheden, meest in aanmerking komende plaats waar een kantoor van het betrokken onderdeel van 's Lands dienst is gevestigd.
3. Een landsdienaar kan in meer dan een functie worden benoemd, indien de gezamenlijke omvang van de aan die functies verbonden werkzaamheden gelijktijdige vervulling door één persoon toelaat. In geval van zodanige benoeming wordt daarbij bepaald welke van de functies als hoofdfunctie zal worden aangemerkt; de overige worden beschouwd als nevenfuncties. Voorzover niet anders blijkt, wordt in deze wet met de functie van een landsdienaar alleen diens hoofdfunctie bedoeld.
4. In een besluit tot aanstelling wordt tevens bepaald welke de rang van de ambtenaar zal zijn.
5. De rangen waarin ambtenaren kunnen worden ingedeeld, worden bij staatsbesluit vastgesteld.
6. De benoeming in een functie en de indeling in een rang geschieden met inachtneming van de krachtens artikel 7 vastgestelde formatie van het betrokken onderdeel van 's Lands dienst.

Artikel 17

VASTSTELLING VAN SALARIS

1. Bij de aanstelling van een ambtenaar wordt diens aanvangsbezoldiging vastgesteld in overeenstemming met de rang waarin hij is ingedeeld.

2. In het krachtens artikel 16, vijfde lid, vast te stellen staatsbesluit wordt voor elke rang bepaald welke vaste bezoldiging of bezoldigingsschaal daaraan verbonden is. Voorts wordt in dat staatsbesluit bepaald in welke gevallen en tot welke bedragen toelagen boven de bezoldiging worden genoten.
3. Bij het in dienst nemen van een arbeidscontractant wordt diens salaris niet op een lager bedrag vastgesteld dan dat van het minimumsalaris waarop hij in geval van aanstelling tot ambtenaar aanspraak zou hebben gehad.

Artikel 18

GEBREKEN IN DE GRONDSLAG VAN HET DIENSTVERBAND

1. Indien een besluit strekt tot aanstelling in tijdelijke dienst in een ander geval dan voorzien in artikel 14, eerste lid, wordt de ambtenaar geacht in vaste dienst te zijn aangesteld.
2. Strekt een besluit tot aanstelling in tijdelijke dienst voor een langere termijn dan ingevolge artikel 14, leden 2-5, mogelijk is, dan wordt de ambtenaar geacht voor de maximaal toegelaten termijn te zijn aangesteld.
3. Indien blijkt dat van landswege een arbeidsovereenkomst is gesloten in een ander geval dan voorzien in artikel 15, eerste lid, wordt de betrokkene alsnog, met terugwerkende kracht tot de datum waarop die overeenkomst is ingegaan, tot ambtenaar aangesteld. Deze aanstelling kan niet een vermindering van salaris ten gevolge hebben.
4. Tegenover hem die te goeder trouw een aanstelling heeft aanvaard of met het Land een arbeidsovereenkomst heeft gesloten, kan geen beroep worden gedaan op nietigheid wegens verzuim van volledige inachtneming der bepalingen gesteld bij of krachtens de artikelen 12, 16 en 17.
5. Zodra blijkt van een verzuim als bedoeld in het voorgaande lid, wordt dit - tenzij het nietigheid ten gevolge heeft - hersteld met terugwerkende kracht tot de datum van ingang van de aanstelling of van de arbeidsovereenkomst, indien en voorzover zulks met eerbiediging van verkregen rechten mogelijk is.

TITEL II

MUTATIES IN DIENSTVERBAND

Artikel 19

OVERGANG IN VASTE OF TIJDELIJKE DIENST

1. Een in tijdelijke dienst aangestelde ambtenaar wordt van een aanstelling in vaste dienst voorzien met ingang van de dag waarop zich te zijnen aanzien voor het eerst geen der omstandigheden voordoet onder welke, ingevolge het bepaalde in artikel 14, eerste lid, een tijdelijk dienstverband mogelijk is.

2. Een in tijdelijke dienst aangestelde ambtenaar die na het verstrijken van de uiterste termijn van het tijdelijke dienstverband met uitdrukkelijke of stilzwijgende instemming van het bevoegde gezag in functie is gebleven, wordt met ingang van de eerste dag na die termijn voorzien van een aanstelling in vaste dienst.
3. Een arbeidscontractant die gedurende een tijdvak van tien jaren onafgebroken, of met onderbrekingen van niet meer dan een maand, in dienst van het Land is geweest, wordt op zijn verzoek met ingang van de eerste dag na dat tijdvak voorzien van een aanstelling in vaste dienst, indien de met hem gesloten arbeidsovereenkomst was gegrond op het bepaalde in artikel 15, eerste lid, aanhef en onder h.
4. Een arbeidscontractant wordt van een aanstelling voorzien met ingang van de dag waarop zich te zijnen aanzien voor het eerst geen der omstandigheden meer voordoet onder welke, ingevolge het bepaalde in artikel 15, eerste lid, een dienstverband op de grondslag van een arbeidsovereenkomst mogelijk is.
5. De voorgaande leden van dit artikel zijn niet van toepassing in gevallen waarin gebruik wordt gemaakt van een wettelijke mogelijkheid tot beëindiging van het dienstverband. Het vierde lid is bovendien niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 15, eerste lid onder d. Hun dienstverband kan voor onbepaalde tijd op de grondslag van een arbeidsovereenkomst worden voortgezet.

Artikel 20

AANWIJZING VAN EEN ANDERE STANDPLAATS

1. Het bevoegde gezag kan voor een landsdienaar, hetzij op diens verzoek, hetzij ambtshalve, een andere dan de bij de aanvang van zijn dienstverband vastgestelde standplaats aanwijzen.
2. Ambtshalve geschiedt de aanwijzing van een andere standplaats alleen indien het belang van de dienst zulks vordert, en behoudens het bepaalde in artikel 8, tweede lid.
3. De uit een ongevraagde verandering van standplaats voor de landsdienaar voortvloeiende kosten worden, volgens regelen bij staatsbesluit te stellen, aan hem vergoed.
4. Indien de verandering van standplaats op verzoek van de landsdienaar is geschiedt kunnen de daaruit voor hem voortvloeiende kosten geheel of gedeeltelijk aan hem worden vergoed.

Artikel 21

BENOEMING IN EEN ANDERE FUNCTIE

1. Het bevoegde gezag kan een landsdienaar, hetzij op diens verzoek, hetzij ambtshalve, in een of meer andere dan de bij de aanvang van zijn dienstverband vastgestelde functies benoemen. Artikel 16, derde lid, is hierbij van toepassing.
2. Ambtshalve geschiedt de benoeming in een andere functie - met inbegrip van nevenfuncties - alleen in gevallen waarin de nieuwe functie in overeenstemming is

met de opleiding en de bekwaamheid van de landsdienaar, of waarin hem ongevraagd ontslag uit 's Lands dienst had kunnen worden verleend.

3. Benoeming in een andere functie geschiedt met in achtneming van de krachtens artikel 7 voor het betrokken onderdeel van 's Lands dienst vastgestelde formatie.

Artikel 22

WAARNEMING VAN EEN FUNCTIE

1. Een landsdienaar kan door of vanwege het bevoegde gezag met de waarneming van een functie worden belast;
  - a. voor de duur van afwezigheid of verhindering van degene die daarin is benoemd;
  - b. voor de duur van een jaar, indien de functie definitief is opgefallen en hij aan de wettelijke eisen van benoembaarheid daarin voldoet;
  - c. voor onbepaalde tijd, indien de functie definitief is opgefallen en hij niet aan de wettelijke eisen van benoembaarheid daarin voldoet.
2. Een persoon die niet aan de wettelijke eisen van benoembaarheid in een functie voldoet, kan met de waarneming daarvan slechts worden belast, indien naar het oordeel van het bevoegde gezag geen andere geschikte persoon, die wel aan deze eisen voldoet, beschikbaar is.
3. Artikel 21, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing op een last tot waarneming.
4. Indien een landsdienaar gedurende meer dan een maand achtereen belast is geweest met de waarneming van een functie, en zijn salaris minder bedraagt dan het minimum waarop hij in geval van benoeming in die functie aanspraak zou hebben, geniet hij voor de verdere duur van de waarneming een toelage overeenkomstig de daarvoor bij staatsbesluit te stellen regelen.
5. Zodra een landsdienaar gedurende meer dan een jaar in totaal een definitief opgefallen functie heeft waargenomen en hij aan de wettelijke eisen van benoembaarheid daarin voldoet, wordt hij geacht stilzwijgend in die functie te zijn benoemd.
6. Een functie waarin nog nimmer een benoeming heeft plaats gehad, wordt geacht definitief te zijn opgefallen op de dag met ingang waarvan zij is ingesteld. Een opgeheven functie en een daarvoor in de plaats gekomen nieuwe functie, welke in hoofdzaak dezelfde werkzaamheden omvat, worden als één doorlopende functie beschouwd.

Artikel 23³

BUITENFUNCTIESTELLING EN ONTHEFFING

1. Een landsdienaar kan, indien gronden aanwezig zijn voor het in overweging nemen

---

³ Gew. bij S.B. 1980 no. 84.

van zijn schorsing of ontslag, buiten functie worden gesteld.

2. Tot buitenfunctiestelling, en tot opheffing daarvan, zijn - behalve de organen die hun bevoegdheid hiertoe ontleen aan artikel 3 -, mede bevoegd de directeur van het betrokken departement en het hoofd van de dienst, de instelling of het bedrijf waarbij de landsdienaar werkzaam is.
3. Artikel 6 is niet van toepassing op een besluit tot buitenfunctiestelling. Het besluit werkt niet langer dan een maand.
4. Een buitenfunctiestelling geldt zowel voor de hoofdfunctie als voor nevenfuncties waarin de landsdienaar is benoemd of met de waarneming waarvan hij is belast.
5. Het bevoegde gezag kan, indien het belang van de dienst zulks vordert, een landsdienaar van zijn functie - met inbegrip van nevenfuncties - ontheffen, zonder hem gelijktijdig in een andere functie te benoemen.
6. Indien de ontheffing geschiedt op grond van een verklaring van de President, dat het algemeen belang van de dienst een algehele reorganisatie, inkrimping en sanering van het ambtenarenapparaat vordert, kan de President daarbij zover op de ontheffing geen ontslag wordt verleend, een afvloeiingsregeling van kracht verklaren.

Artikel 24

VERHOGING VAN RANG (BEVORDERING)

1. Het bevoegde gezag kan een ambtenaar, die daarvoor op grond van zijn geschiktheid, bekwaamheid, betrouwbaarheid en ervaring in aanmerking komt, tot een hogere rang bevorderen, zulks met inachtneming van de krachtens artikel 7 voor het betrokken onderdeel van 's Landsdienst vastgestelde formatie.
2. Bij staatsbesluit worden nadere algemene vereisten voor bevordering vastgesteld.
3. Nadat een besluit tot bevordering ter kennis van de ambtenaar is gebracht, kan het niet meer wegens strijd met een bepaling, vastgesteld bij of krachtens de voorgaande leden van dit artikel, worden ingetrokken of buiten werking gesteld.
4. Een ambtenaar heeft aanspraak op bevordering, indien en zodra zijn rang lager is dan die welke volgens het in artikel 7 bedoelde staatsbesluit als minimum behoort bij de functie waarin hij uitdrukkelijk of stilzwijgend is benoemd.
5. De hoogte van een rang is afhankelijk van het bedrag van de daaraan verbonden vaste of maximum-bezoldiging. Bij gelijk maximum is de minimum-bezoldiging beslissend.

Artikel 25⁴

VERLAGING VAN RANG

---

⁴ Gew. bij G.B. 1972 no. 150.

1. Verlaging van de rang van een ambtenaar - anders dan door het opleggen van de tuchtstraf van degradatie - is slechts mogelijk in gevallen waarin hem ontslag uit 's Lands dienst kan worden verleend.
2. Een ambtenaar die buiten zijn schuld in rang is verlaagd, en wiens bezoldiging daardoor is verminderd, ontvangt een aflopende persoonlijke toelage, indien hij in geval van ontslag aanspraak op pensioen ten laste van het pensioenfonds of wachtgeld zou hebben gehad.
3. De in het tweede lid bedoelde toelage wordt bij staatsbesluit zodanig geregeld, dat de ambtenaar niet in een ongunstiger positie verkeert dan in het geval waarin hem, met toekenning van pensioen ten laste van het pensioenfonds of wachtgeld, ontslag uit 's Lands dienst zou zijn verleend.
4. Een besluit tot verlaging van rang wordt met redenen omkleed en door middel van een afschrift ter kennis van de ambtenaar gebracht.

Artikel 26

VERHOOGING VAN SALARIS

1. Aan een ambtenaar die is ingedeeld in een rang waaraan een bezoldigingsschaal is verbonden, wordt telkenjare - zolang hij de maximumbezoldiging van zijn rang nog niet heeft bereikt - een periodieke verhoging overeenkomstig die schaal toegekend; zulks behoudens de gevallen waarin krachtens deze wet stilstand van bezoldiging plaats heeft, en onverminderd de mogelijkheid van toekenning van een of meer extra periodieke verhogingen wegens bijzondere ijver of buitengewone dienstprestaties.
2. Bij bevordering van een ambtenaar wordt diens aanvangsbezoldiging in de nieuwe rang vastgesteld op een hoger bedrag dan dat van de laatstelijk door hem in zijn oude rang genoten bezoldiging.
3. In geval van uitdrukkelijke of stilzwijgende benoeming van een arbeidscontractant in een andere functie wordt - indien die benoeming, ware hij ambtenaar, bevordering tot gevolg zou hebben - zijn salaris ten minste verhoogd tot het minimum waarop hij als ambtenaar aanspraak zou hebben gehad.

Artikel 27

VERLAGING VAN SALARIS

1. Het salaris van een ambtenaar kan slechts worden verlaagd krachtens:
  - a. een staatsbesluit strekkende tot een in beginsel algemene salarisverlaging voor 's Lands personeel;
  - b. een besluit tot verlaging van rang of tot oplegging van de tuchtstraf van vermindering van salarisanciënniteit.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op toelagen, voorzover deze:
  - a. van aflopende aard zijn, of
  - b. het karakter hebben van een vaste vergoeding, hetzij voor onkosten welke uit de

vervulling van een functie voortvloeien, hetzij voor de extra kosten verbonden aan het wonen op een bepaalde standplaats, hetzij voor bijzondere gevaren, moeiten of ontberingen bij het verrichten van bepaalde werkzaamheden.

3. Toelagen als bedoeld in het tweede lid, onder b, kunnen worden ingetrokken, zodra de omstandigheden, welke tot de toekenning daarvan hebben geleid, niet meer aanwezig zijn.
4. Het salaris van een arbeidscontractant kan zonder nadere overeenkomst worden verminderd krachtens een staatsbesluit als bedoeld in het eerste lid onder a, en ingevolge het derde lid, voorzover in de met hem gesloten arbeidsovereenkomst niet anders is bepaald.

DERDE HOOFDSTUK

TITEL I RECHTEN EN PLICHTEN VAN LANDSDIENAREN

Artikel 28 BETALING VAN SALARIS

1. Indien een landsdienaar blijkens het besluit tot zijn aanstelling, of ingevolge de met hem gesloten arbeidsovereenkomst, op weekbezoldiging, dan wel op week-, dag-, uur- of taakloon, werkzaam is, wordt zijn salaris telkens uiterlijk op de laatste dag van de week betaald. In andere gevallen geschiedt de betaling telkens uiterlijk op de laatste dag van de kalendermaand.
2. Indien uit een besluit tot aanstelling, bevordering of verlaging van rang niet anders blijkt, wordt het bedrag van de bezoldiging geacht daarbij te zijn vastgesteld op het minimum van de rang waarin de ambtenaar is ingedeeld.
3. De burgerrechtelijke bepalingen betreffende het loon van een werknemer, met inbegrip van die omtrent loonbeslag, zijn - voorzover daarvan bij deze wet niet is afgeweken - van overeenkomstige toepassing op het salaris van een ambtenaar.

Artikel 29 OVERDRACHT EN INPANDGEVING VAN SALARIS

Voor de geldigheid van overdracht, inpandgeving en elke andere handeling waardoor een landsdienaar enig recht op zijn salaris aan een derde toekent, is goedkeuring van of vanwege het bevoegde gezag vereist. Aan de goedkeuring kunnen voorwaarden en beperkingen worden verbonden.

Artikel 30⁵ KORTING EN INHOUDING OP SALARIS

1. Op het salaris van een landsdienaar worden zonder zijn uitdrukkelijke machtiging

---

⁵Gew. bij S.B. 1981 no. 148.

geen bedragen gekort of ingehouden dan overeenkomstig de bepalingen van deze wet.

2. Gedurende de tijd dat een landsdienaar overeenkomstig artikel 23, eerste en tweede lid, buiten functie is gesteld, wordt zijn salaris ingehouden, voorzover het bevoegde gezag zulks bepaalt. Indien geen schorsing of ontslag wegens plichtsverzuim volgt, heeft alsnog betaling van het ingehouden salaris plaats.
3. Gedurende de tijd dat een landsdienaar is geschorst, wordt zijn salaris ingehouden, voorzover het bevoegde gezag niet anders bepaalt. Nadat de schorsing is geëindigd, wordt het ingehouden salaris, indien en voorzover daarop krachtens deze wet aanspraak bestaat, alsnog betaald.
4. Het salaris van een landsdienaar is, behalve bij het einde van het dienstverband, slechts voor een vierde gedeelte vatbaar voor verhaal van hetgeen daarop door het Land is voorgeschoten. Hetgeen om administratief-technische redenen aan salaris is vooruitbetaald, dan wel door enige oorzaak te veel betaald, wordt niet als een voorschot beschouwd.
5. Op het salaris van een landsdienaar kan worden gekort of ingehouden:
  - a. hetgeen om administratief-technische redenen aan salaris is vooruitbetaald, dan wel door enige oorzaak te veel is betaald;
  - b. hetgeen hij ingevolge de pensioenvoorschriften verschuldigd is;
  - c. hetgeen hij overigens, uit hoofde van zijn dienstverband, aan het Land verschuldigd is;
  - d. in de bij staatsbesluit te bepalen gevallen en binnen de daarbij te stellen grenzen - hetgeen hij uit hoofde van enige directe belasting aan het Land verschuldigd is;
  - e. alimentatieschulden waarvan het bedrag bij rechterlijke gewijsde is vastgesteld;
  - f. premies voor sociale verzekeringen.

Artikel 31⁶

SPAARINHOUDING

1. In de bij staatsbesluit te bepalen gevallen wordt op het salaris van landsdienaren, op wie de pensioenvoorschriften niet van toepassing zijn, telkens bij de uitbetaling een spaarbedrag ingehouden.
2. Het spaarbedrag is gelijk aan de pensioenbijdrage die de landsdienaar verschuldigd zou zijn, indien de pensioenvoorschriften op hem van toepassing waren.
3. Bij beëindiging van het dienstverband worden de ingehouden spaarbedragen, vermeerderd met een bij staatsbesluit te bepalen rente-, aan de gewezen landsdienaar of diens erfgenamen uitbetaald; hetzij ineens, hetzij bij gedeelten in de vorm van een periodieke uitkering.
4. Indien de landsdienaar in het geval komt te verkeren, dat de pensioenvoorschriften op hem van toepassing zijn, worden de ingehouden spaarbedragen met de rente bestemd

---

⁶ Gew. bij G.B. 1972 no. 150.

voor inkoop van diensttijd overeenkomstig die voorschriften.

Artikel 32 **EMOLUMENTEN**

1. Toekenning van emolumenten aan landsdienaren geschiedt uitsluitend overeenkomstig de daarvoor bij staatsbesluit vast te stellen voorschriften.
2. Als emolumenten worden aangemerkt alle aan een landsdienaar als zodanig toekomende:
  - a. voordelen in natura;
  - b. vergoedingen van andere kosten dan die welke rechtstreeks uit de vervulling van een functie - met inbegrip van nevenfuncties - of een bijzondere dienstopdracht voortvloeien.
3. Een aan een landsdienaar toegekend emolument kan hem worden ontnomen in gevallen waarin verlaging van zijn salaris mogelijk is. In andere gevallen heeft de ambtenaar bij verlies van een emolument aanspraak op een billijke schadevergoeding, hetzij in de vorm van een bedrag ineens, hetzij in die van een persoonlijke toelage; zulks volgens regelen bij staatsbesluit te stellen.
4. Op een ambtenaar aan wie buiten zijn schuld een emolument is ontnomen in een geval waarin hij geen aanspraak heeft op schadevergoeding krachtens het voorgaande lid, is artikel 25, tweede en derde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 33 **VRIJE GENEESKUNDIGE BEHANDELING EN VERPLEGING**

1. Bij staatsbesluit worden voorschriften vastgesteld omtrent vrije geneeskundige behandeling en verpleging van landsdienaren, die daarvoor met het oog op hun standplaats of hun functie in aanmerking komen.
2. Bij staatsbesluit kan een recht tot vrije geneeskundige behandeling en verpleging geheel of ten dele mede worden toegekend aan de gezinsleden van landsdienaren als bedoeld in het eerste lid.
3. Onder geneeskundige behandeling en verpleging zijn voor de toepassing van dit artikel heelkundige, verloskundige en tandheelkundige behandeling, alsmede het verstrekken van genees- en verbandmiddelen, begrepen, voorzover bij staatsbesluit niet anders in bepaald.

Artikel 34 **VERGOEDING VAN ONKOSTEN**

1. Een landsdienaar heeft volgens regelen bij staatsbesluit te stellen, aanspraak op vergoeding van de uit de vervulling van zijn functie of een bijzondere dienstopdracht voortvloeiende reis- en verblijfkosten.
2. Een landsdienaar die verplicht is dienstkleding te dragen, heeft - voorzover hem die

kleding niet van landswege wordt verstrekt - volgens regelen bij staatsbesluit te stellen, en behoudens de daarbij te bepalen uitzonderingen, aanspraak op vergoeding van de kosten van aanschaffing daarvan.

3. Bij of krachtens staatsbesluit kan worden voorzien in de vergoeding van andere kosten welke rechtstreeks uit de vervulling van een functie voortvloeien.
4. Voor de toepassing van dit artikel zijn nevenfuncties onder de functie van een landsdienaar begrepen.

Artikel 35

ZIEKTE OF ONGEVAL IN VERBAND MET DE DIENST

1. Een landsdienaar heeft bij ziekte ongeval, ontstaan in verband met de dienst, aanspraak op:
  - a. vergoeding van de daaruit voortvloeiende schade aan hem toebehorende kleding of uitrusting toegebracht;
  - b. vrije geneeskundige behandeling en verpleging, volgens regelen bij staatsbesluit te stellen.
2. Onder geneeskundige behandeling en verpleging zijn voor de toepassing van dit artikel heelkundige en tandheelkundige behandeling, alsmede het verstrekken van genees- en verbandmiddelen, begrepen.

TITEL II

PLICHTEN VAN LANDSDIENAREN

Artikel 36

ALGEMENE VERPLICHTINGEN

1. Een landsdienaar is verplicht de aan zijn functie - met inbegrip van nevenfuncties - verbonden werkzaamheden naar beste weten en kunnen te verrichten, de bevoegdelijk aan hem gegeven opdrachten, welke op de dienst betrekking hebben, stipt en loyaal uit te voeren en zich ook overigens steeds zo te gedragen als een goed en getrouw landsdienaar betaamt.
2. Hij is voorts verplicht zich te gedragen overeenkomstig de voorschriften, bij of krachtens staatsbesluit vastgesteld voor 's Lands dienst in het algemeen of voor het onderdeel waartoe hij behoort.

Artikel 37

VERPLICHTING TOT AFLEGGEN VAN EED OF BELOFTE

Een landsdienaar is verplicht te voldoen aan hetgeen voor hem inzake het afleggen van een eed of belofte bij of krachtens staatsbesluit is bepaald; met dien verstande, dat godsdienstige en gewetensbezwaren tegen het afleggen van een eed worden geëerbiedigd.

Artikel 38

VERPLICHTING TOT GEHEIMHOUDING

1. Een landsdienaar is verplicht tot geheimhouding van al hetgeen hem in de uitoefening van enige functie - met inbegrip van nevenfuncties - ter kennis is gekomen, voorzover die verplichting uit de aard der zaak volgt of hem uitdrukkelijk is opgelegd.
2. De in het voorgaande lid bedoelde verplichting bestaat niet:
  - a. tegenover hen aan wie de landsdienaar ondergeschikt is;
  - b. indien en voorzover de landsdienaar door of vanwege het bevoegde gezag van de verplichting is ontheven;
  - c. tegenover de Raad voor Personele Aangelegenheden en organen met rechtspraak belast.

Artikel 39

VERPLICHTING TOT WONEN IN STANDPLAATS

Het bevoegde gezag kan een landsdienaar de verplichting opleggen tot het wonen in, of binnen een bepaalde afstand van, zijn standplaats.

Artikel 40

VERPLICHTINGEN TEN AANZIEN VAN AMBTS- EN DIENSTWONINGEN

1. Indien krachtens staatsbesluit voor een landsdienaar een ambts- of dienstwoning is aangewezen en die woning in een behoorlijke staat van bewoonbaarheid verkeert, is hij op een daartoe strekkende vordering van of vanwege het bevoegde gezag verplicht deze te betrekken.
2. Voor het gebruik van een ambts- of dienstwoning is de landsdienaar een door het bevoegde gezag naar billijkheid vast te stellen vergoeding aan het Land verschuldigd. Deze vergoeding, welke op niet meer dan tien procent van het salaris van de landsdienaar mag worden bepaald, kan telkens bij de uitbetaling van dat salaris door inhouding worden verrekend.
3. Bij overlijden van een landsdienaar gaan diens rechten op het gebruik, alsmede diens verplichtingen betreffende het onderhoud van een ambts- of dienstwoning voor de duur van de kalendermaand van zijn overlijden en de daarop volgende drie kalendermaanden op zijn achtergebleven gezinsleden over; met dien verstande dat over het tijdvak na het overlijden geen vergoeding voor het gebruik is verschuldigd.
4. De in het voorgaande lid genoemde termijn kan, indien het belang van de dienst zulks vordert, door of vanwege het bevoegde gezag worden bekort. In geval van zodanige bekorting, anders dan wegens onbehoorlijk gebruik of schending van de onderhoudsverplichtingen, ontvangen de achtergebleven gezinsleden een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding.
5. Bij vrijwillige ontruiming, binnen de voor het voortgezette gebruik bepaalde termijn, eindigt het recht van de achtergebleven gezinsleden op het gebruik van de ambts- of dienstwoning. In dat geval kan aan hen een schadevergoeding worden toegekend.

6. Voorzover bij staatsbesluit niet anders is bepaald, zijn de burgerrechtelijke regelen betreffende de verplichtingen van huurders en verhuurders van woningen ten aanzien van gebruik en onderhoud van overeenkomstige toepassing.

Artikel 41⁷

DIENST- EN WERKTIJDEN

1. Een landsdienaar is verplicht de uit zijn functies voortvloeiende werkzaamheden gedurende de voor hem geldende, bij of krachtens staatsbesluit vastgestelde, dienst- of werktijden te verrichten.
2. Bij de vaststelling van de dienst- en werktijden en bij de toepassing van de desbetreffende voorschriften wordt zoveel mogelijk gezorgd dat een landsdienaar op zondagen en op de voor hem geldende kerkelijke feestdagen de goedsdienstoefeningen van zijn gezindte kan bijwonen.
3. Op zondagen en daarmee gelijk gestelde dagen worden van een landsdienaar geen werkzaamheden geëist, tenzij:
  - a. de aard van het onderdeel waartoe hij behoort, geen onderbreking van de dienst op die dagen toelaat;
  - b. bij wijze van uitzondering, in gevallen waarin het belang van de dienst zulks vordert.
4. Voor de toepassing van het derde lid worden onder met de zondag gelijk gestelde dagen verstaan de dagen, die bij of krachtens staatsbesluit als zodanig zijn aangewezen.
5. Voor dienst op zondagen en daarmee gelijk gestelde dagen wordt volgens regelen bij of krachtens staatsbesluit te stellen, vergoeding - zoveel mogelijk in de vorm van vrije dagen - gegeven.

Artikel 42

GENEESKUNDIGE CONTRÔLE

Een landsdienaar is verplicht zich aan geneeskundige contrôle te onderwerpen in de gevallen waarin zulks, met inachtneming van de daaromtrent bij staatsbesluit vast te stellen voorschriften, door of vanwege het bevoegde gezag van hem wordt verlangd.

Artikel 43

GEBRUIK VAN LANDSGOEDEREN

Het is aan de landsdienaren verboden van goederen welke aan het Land toebehoren en die voor de dienst zijn bestemd, een met die bestemming onverenigbaar gebruik te maken.

---

⁷ Gew. bij G.B. 1971 no. 76.

Artikel 44
AANNEMEN VAN BELONINGEN

Het is aan de landsdienaren verboden voor bemoeiingen of werkzaamheden, welke verband houden met de dienst, beloningen van derden, in welke vorm en onder welke benaming ook, zonder toestemming van of vanwege het bevoegde gezag te bedingen of in ontvangst te nemen.

TITEL III
VRIJSTELLING VAN DIENST, VERLOF EN NON-AKTIVITEIT

Artikel 45
VRIJSTELLING VAN DIENST

1. Een landsdienaar heeft aanspraak op vrijstelling van dienst gedurende de tijd van verhindering wegens:
  - a. ziekte, ongeval, zwangerschap of bevalling;
  - b. een op hem rustende wettelijke verplichting;
  - c. uitoefening van het kiesrecht;
  - d. bijzondere persoonlijke of familieomstandigheden, zulks in de bij staatsbesluit te bepalen gevallen en binnen de daarbij te stellen grenzen.
2. Vrijstelling van dienst kan, in gevallen waarin aanspraak daarop bestaat, stilzwijgend worden verleend. Artikel 5 is alsdan niet van toepassing.
3. Bij staatsbesluit kan worden voorzien in een korting op het salaris over het tijdvak van vrijstelling van dienst wegens ziekte of ongeval, niet ontstaan in verband met de dienst. Deze korting kan over het eerste jaar daarvan voor ambtenaren niet op meer dan twintig procent van het salaris worden gesteld.
4. Vrijstelling van dienst wegens zwangerschap of bevalling kan ambtshalve worden verleend. Over het tijdvak hiervan bestaat, voorzover het bevoegde gezag niet anders bepaalt, geen aanspraak op salaris.

Artikel 46
VERLOF IN HET ALGEMEEN

1. Verlof in de zin van deze wet wordt onderscheiden in:
  - a. vakantieverlof;
  - b. studieverlof;
  - c. ziekteverlof;
  - d. buitengewoon verlof;
  - e. verlof buiten bezwaar van den Lande.
2. Voor de duur van zijn verlof is een ambtenaar ontheven van de verplichting tot het verrichten van werkzaamheden en van die tot het wonen in of binnen een bepaalde afstand van zijn standplaats, dan wel in een ambts- of dienstwoning.

Artikel 47⁸

AANSPRAAK OP VAKANTIEVERLOF

1. De ambtenaar heeft per kalenderjaar aanspraak op vakantieverlof met behoud van vol salaris met inachtneming van de hierna te stellen regelen. Hij is gerechtigd zijn vakantieverlof geheel of gedeeltelijk in het buitenland door te brengen.
2. Het aantal vakantieverlofdagen waarop een ambtenaar per kalenderjaar aanspraak heeft bedraagt:
  - a. 30 dienstdagen voor de ambtenaar in vaste dienst;
  - b. 15 dienstdagen voor de ambtenaar in tijdelijke dienst.
3. De aanspraak op vakantieverlof wordt in alle gevallen, dat een ambtenaar in een kalenderjaar 30 dagen of meer, al dan niet aaneengesloten, anders dan tengevolge van een verleend vakantieverlof geen dienst doet, verminderd naar reden van 1/12 gedeelte van het hem ingevolge het tweede lid van dit artikel toekomende aantal vakantieverlofdagen voor elk aantal van 30 dagen dat hij geen actieve dienst heeft vervuld.
4. Indien de tijd, gedurende welke een ambtenaar geen werkelijke dienst doet, zich over meer dan een kalenderjaar uitstrekt, worden de aanspraken op vakantieverlof bij toepassing van het vorige lid, over de desbetreffende kalenderjaren naar evenredigheid verminderd.
5. Indien de vermindering bedoeld in het vierde lid niet kan worden toegepast, omdat het aan de ambtenaar toekomende vakantieverlof in het desbetreffende kalenderjaar reeds geheel is genoten of daarvoor niet toereikend is, geschiedt de vermindering of verdere vermindering in één of meer volgende kalenderjaren, met dien verstande, dat in enig kalenderjaar het vakantieverlof nimmer met meer dan een derde gedeelte van hetgeen de ambtenaar ingevolge het bepaalde in artikel 47 tweede lid over dat jaar toekomt, mag worden verminderd.
6. Het aantal dagen, waarop een ambtenaar ingevolge dit artikel over enig kalenderjaar aanspraak blijft maken op vakantieverlof, wordt zonodig naar boven afgerond op hele dagen.
7. Onverminderd het bepaalde in artikel 48 leden 1 tot en met 4, heeft de ambtenaar gedurende de eerste zes maanden na de aanvaarding van zijn ambt, slechts aanspraak op vakantieverlof naar reden van 1/12 gedeelte van het in artikel 47 tweede lid vastgestelde aantal vakantieverlofdagen voor de categorie waartoe hij behoort en wel voor iedere volle kalendermaand, dat hij in genoemd tijdvak werkelijke dienst heeft vervuld.
8. Het aantal dagen, waarop ingevolge het voorgaande lid aanspraak op vakantieverlof bestaat, wordt zonodig naar beneden afgerond op hele dagen.

---

⁸Gew. bij S.B. 1976 no. 19.

9. Actieve dienst wordt, behalve door ontslag, onderbroken door en gedurende de tijdvakken van:
  - a. vrijstelling van dienst wegens zwangerschap of bevalling;
  - b. vrijstelling van dienst wegens ziekte of ongeval, niet ontstaan in verband met de dienst, zodra en voorzover deze vrijstelling meer dan een maand, hetzij achtereen, hetzij met onderbrekingen van minder dan een week heeft geduurd;
  - c. studieverlof, ziekteverlof en verlof buiten bezwaar van den Lande;
  - d. non-activiteit;
  - e. buitenfunctiestelling gevolgd door schorsing of ontslag wegens plichtsverzuim;
  - f. schorsing.

Artikel 48⁹

VERLENEN VAN VAKANTIEVERLOF

1. Het vakantieverlof bedoeld in artikel 47 eerste lid, wordt aan de ambtenaar op zijn daartoe strekkend schriftelijk verzoek door of vanwege het bevoegde gezag aaneengesloten verleend.
2. Op verzoek van de ambtenaar kan, indien de dienst dit toelaat, in een kalenderjaar ten hoogste tweederde gedeelte van het vakantieverlof gesplitst worden verleend.
3. Omtrent de tijdstippen waarop het vakantieverlof zal ingaan, alsmede omtrent de tijdvakken waarin dit eventueel zal worden gesplitst, wordt door of vanwege het bevoegde gezag beslist.
4. Bij het nemen van een beslissing bedoeld in het vorige lid, wordt met inachtneming van de belangen van de dienst, zoveel mogelijk rekening gehouden met de wensen van de ambtenaar.
5. Het vakantieverlof kan door of vanwege het bevoegde gezag wegens dringende redenen van dienstbelang geheel of gedeeltelijk worden geweigerd of onderbroken bij een met redenen omkleed besluit.
6. Indien het vakantieverlof krachtens het vorige lid geheel of gedeeltelijk is geweigerd of onderbroken, behoudt de ambtenaar zijn aanspraak op het aantal door hem niet genoten vakantieverlofdagen. Weigering kan voor ten hoogste 6 maanden uitstel van het desbetreffende vakantieverlof tot gevolg hebben. Behoudens het geval dat de dienstverhouding tot het Land wegens ontslag eindigt, kan aan een ambtenaar in enig kalenderjaar nimmer een langer vakantieverlof worden verleend dan driemaal het hem volgens het tweede lid van artikel 47 toekomende aantal verlofdagen.
7. Indien, als gevolg van de onbreking de ambtenaar schade lijdt, wordt deze schade hem vergoed. Bij Staatsbesluit (resolutie) wordt een Commissie ingesteld ter beoordeling van de hoegrootheid van het uit te keren schadebedrag en worden de criteria aangegeven op grond waarvan dit oordeel zal plaatsvinden.

---

⁹Gew. bij S.B. 1976 no. 19, S.B. 1987 no. 93.

8. Ten aanzien van ambtenaren, werkzaam bij instellingen van Onderwijs geldt:
  - a. de voorgeschreven of gebruikelijke vakanties zullen worden beschouwd als tijdvakken van verleend vakantieverlof, als in artikel 47 lid 2 bedoeld;
  - b. in afwijking hiervan wordt aan de ambtenaar, buiten de voorgeschreven of gebruikelijke vakanties, na de eerste zes maanden na aanvaarding van zijn ambt, vakantieverlof verleend naar reden van 1/12 gedeelte van het hieronder vastgestelde aantal vakantieverlofdagen voor de categorie waartoe hij behoort, en wel voor iedere volle kalendermaand, dat hij in genoemd tijdvak werkelijke dienst heeft vervuld;
  - c. het aantal vakantieverlofdagen, waarop een ambtenaar per kalenderjaar aanspraak heeft, bedraagt:
    - 7 dienstdagen voor de ambtenaar in vaste dienst.
    - 3 dienstdagen voor de ambtenaar in tijdelijke dienst.
9. Het bevoegde gezag kan in het belang van de dienst ambtshalve vakantieverlof verlenen aan de ambtenaar tot een maximum van 1/3 gedeelte van het hem krachtens art. 47 lid 2 toekomende aantal vakantieverlofdagen per kalenderjaar.

Artikel 49¹⁰

CUMULATIE VAN ONGEBRUIKTE AANSPRAKEN OP VAKANTIEVERLOF

1. Voor zover een ambtenaar gedurende ten hoogste twee voorafgaande achtereenvolgende kalenderjaren het hem volgens artikel 47 tweede lid toekomende aantal vakantieverlofdagen niet of niet ten volle heeft genoten, kan dit hem het daaropvolgende kalenderjaar worden verleend.
2. Het aantal niet genoten vakantieverlofdagen kan door de ambtenaar worden gevoegd bij het hem in dat kalenderjaar toekomende aantal vakantieverlofdagen. Het op deze wijze verkregen totaal aantal vakantieverlofdagen, wordt hem op zijn daartoe strekkend schriftelijk verzoek aaneengesloten verleend.
3. Het aantal niet genoten vakantieverlofdagen door de ambtenaar, als in artikel 48 lid 8 bedoeld, komt niet voor cumulatie in aanmerking.

Artikel 50¹¹

COMPENSATIE VOOR ONGEBRUIKTE AANSPRAKEN OP VAKANTIEVERLOF BIJ OVERLIJDEN

1. Ter compensatie van het door een ambtenaar bij zijn overlijden niet genoten of gedeeltelijk niet genoten vakantieverlof, wordt aan de weduwe of weduwnaar een geldsbedrag uitbetaald gelijk aan het bedrag dat aan de ambtenaar aan salaris zou zijn uitgekeerd gedurende het vakantieverlof, indien het verlof door hem vóór zijn overlijden zou zijn genoten, zullende bij de berekening van het geldsbedrag rekening worden gehouden met het salaris dat de ambtenaar op het moment van zijn overlijden genoot. Bij de vaststelling van het aantal niet genoten vakantieverlofdagen vindt het

---

¹⁰ Gew. bij G.B. 1971 no. 76, S.B. 1976 no. 19, S.B. 1987 no. 93.

¹¹ Gew. bij S.B. 1976 no. 19.

bepaalde in artikel 47 leden 4 tot en met 6 geen toepassing.

2. Indien de overledene geen weduwe of weduwnaar nalaat, geschiedt de uitbetaling ten behoeve van de minderjarige wettige of erkende natuurlijke kinderen. Ontbreken ook zodanige kinderen, dan geschiedt de uitbetaling aan de op het tijdstip van overlijden van de ambtenaar in leven zijnde meerderjarige kinderen en bij het ontbreken van dezen aan de ouders.
3. Laat de betrokkene ook geen betrekkingen zoals bedoeld in het vorige lid na, dan wordt het in het eerste lid bedoelde bedrag geheel of ten dele aangewend voor de betaling van de kosten van de laatste ziekte en van de lijkbezorging.

Artikel 51¹²

VAKANTIE-UITKERING

Bij Staatsbesluit wordt voorzien in een regeling voor het toekennen van een jaarlijkse vakantie-uitkering, welke tenminste 4% van de jaarbezoldiging van de ambtenaar bedraagt.

Artikel 52¹³

VAKANTIEVERLOF VAN ARBEIDSCONTRACTANTEN

Voor de toepassing van de bepalingen omtrent vakantieverlof en vakantieuitkering wordt een arbeidscontractant gelijk gesteld met een ambtenaar in tijdelijke dienst, voorzover in de met hem gesloten arbeidsovereenkomst geen andere regeling is getroffen, waarbij de arbeidscontractant nimmer minder vacantieverlof zal worden verleend dan waartoe werknemers als bedoeld in art. 1613a van het Surinaams Burgerlijk Wetboek zijn gerechtigd.

Artikel 53¹⁴

STUDIEVERLOF

1. Aan een landsdienaar kan, in de bij staatsbesluit te bepalen gevallen en overeenkomstig de daarbij te stellen regelen, op diens verzoek studieverlof worden verleend.
2. Het krachtens het eerste lid vast te stellen staatsbesluit kan voorzien in een korting op het salaris voor de duur van het studieverlof, alsmede in een vergoeding van, of tegemoetkoming in, reis- en uitrustingskosten.
3. In het krachtens het eerste lid vast te stellen staatsbesluit wordt bepaald in hoeverre het salaris, dat de landsdienaar over het tijdvak van het studieverlof heeft ontvangen, zal moeten worden terugbetaald, indien binnen een bij dat staatsbesluit te bepalen termijn zijn dienstverband eindigt.

---

¹² Gew. bij S.B. 1976 no. 19.

¹³ Gew. bij S.B. 1976 no. 19.

¹⁴ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

Artikel 54¹⁵
ZIEKTEVERLOF

1. Indien zulks blijkt de uitslag van een geneeskundig onderzoek wenselijk moet worden geacht, kan aan een landsdienaar op diens verzoek voor een door het bevoegde gezag te bepalen termijn ziekteverlof worden verleend:
  - a. tot volledig herstel van gezondheid in gevallen waarin hij niet door zijn ziekte volstrekt verhinderd is zijn werkzaamheden te verrichten, of
  - b. voor het ondergaan van een geneeskundige of heelkundige behandeling of verpleging buiten Suriname.
2. Aan een ziekteverlof kunnen voorwaarden worden verbonden omtrent de behandeling of verpleging waaraan de ambtenaar zich tijdens dat verlof heeft te onderwerpen. Bij niet-nakoming van die voorwaarden kan het verlof worden ingetrokken.
3. Bij staatsbesluit kan worden voorzien in een korting op het salaris en in het onthouden van periodieke verhogingen voor de duur van het ziekteverlof.

Artikel 55¹⁶
BUITENGEWOON VERLOF

In daartoe leidende gevallen kan aan een landsdienaar bij wijze van beloning buitengewoon verlof met behoud van salaris worden verleend.

Artikel 56¹⁷
VERLOF BUITEN BEZWAAR VAN DEN LANDE

1. Om dringende redenen kan aan een ambtenaar, voor zover de dienst dit toelaat, op diens verzoek verlof buiten bezwaar van den Lande worden verleend.
2. Over het tijdvak van het verlof geniet de ambtenaar geen salaris of emolumenten. Bij de berekening van de salarisanciënniteit, met het oog op periodieke verhogingen, wordt dit tijdvak niet medegeteld.

Artikel 57¹⁸
NON-AKTIVITEIT VAN RECHTSWEGE

1. Een ambtenaar is van rechtswege op non-aktiviteit, zodra hij het ambt van Minister bekleedt.
2. Voor de duur van zijn non-aktiviteit is de ambtenaar ontheven van de op hem als

---

¹⁵ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

¹⁶ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

¹⁷ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

¹⁸ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

zodanig rustende verplichtingen en heeft hij geen aanspraak op salaris of emolumenten in de zin van deze wet.

3. Op het tijdstip met ingang waarvan hij als Minister wordt ontslagen, keert de ambtenaar van rechtswege in actieve dienst terug. Van dat tijdstip af geniet hij ten minste het salaris waarop hij aanspraak zou hebben gehad, indien hij zonder onderbreking in actieve dienst was gebleven.
4. Het derde lid is niet van toepassing in gevallen waarin, met ingang van hetzelfde of een eerder tijdstip, aan de ambtenaar als zodanig overeenkomstig deze wet ontslag is verleend.
5. Met afwijking in zoverre van artikel 47 derde lid, wordt na terugkeer in actieve dienst de duur van de non-activiteit medegeteld bij het vaststellen van aanspraken op vakantieverlof. Op de aanspraken van de ambtenaar over die periode worden vakanties, welke hij als Minister heeft genoten, in mindering gebracht.
6. De eerste vier leden van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing op ambtenaren die ingevolge een op hen rustende wettelijke verplichting in militaire dienst zijn getreden; zulks met dien verstande, dat bij staatsbesluit kan worden voorzien in de mogelijkheid van doorbetaling van het salaris of van een deel daarvan.

Artikel 58¹⁹

NON-AKTIVITEIT KRACHTENS TOESTEMMING

1. Een ambtenaar die met toestemming van het bevoegde gezag een tijdelijke betrekking aanvaardt bij een volkenrechtelijke organisatie, kan door dat gezag op non-activiteit worden gesteld.
2. De non-activiteit vangt aan op de dag waarop de ambtenaar in dienst treedt van de organisatie.
3. De leden 2-4 van artikel 57 zijn van overeenkomstige toepassing; zulks met dien verstande, dat bij staatsbesluit kan worden voorzien in de mogelijkheid van doorbetaling van een deel van het salaris.

VIERDE HOOFDSTUK

BIJZONDERE BELONINGEN EN TUCHTSTRAFFEN

Artikel 59²⁰

BEOORDELINGSLIJSTEN (CONDUITESTATEN)

1. De aan een landsdienaar toegekende bijzondere beloningen en opgelegde tuchtstraffen worden aangetekend op een beoordelingslijst (conduitestaat).

---

¹⁹ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

²⁰ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

Overeenkomstig de bij staatsbesluit te stellen regels kunnen daarop ook andere gegevens, betreffende de personen en de prestaties van de landsdienaar, worden aangetekend.

2. De aantekening van een opgelegde tuchtstraf kan in de bij staatsbesluit te bepalen gevallen worden doorgehaald.

Artikel 60²¹

BIJZONDERE BELONINGEN

1. Ambtenaren kunnen wegens bijzondere dienstijver of buitengewone dienstprestaties worden beloond met:
  - a. een betuiging van tevredenheid;
  - b. een openbare loffelijke vermelding;
  - c. buitengewoon verlof voor een van geval tot geval te bepalen termijn;
  - d. een gratifikatie;
  - e. toekenning van een of meer extra periodieke verhogingen;
  - f. bijzondere bevordering.
2. De in het eerste lid onder a-d genoemde bijzondere beloningen kunnen in de bij staatsbesluit te bepalen gevallen ook bij ambtsjubilea worden toegekend.
3. Bij bijzondere bevordering kan, voor wat betreft de aan de ambtenaar toe te kennen rang, op voordracht of met machtiging van de Raad van Ministers worden afgeweken van de krachtens artikel 7 vastgestelde formatie van het betrokken onderdeel van 's Lands dienst.
4. De voorgaande leden van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing op arbeidscontractanten; zulks met dien verstande, dat aan hen in plaats van de in het eerste lid onder d en e vermelde bijzondere beloningen een verhoging van salaris kan worden toegekend.
5. Met afwijking van een formatie wordt gelijkgesteld de salariëring van een arbeidscontractant boven het maximum dat, volgens die formatie, aan een ambtenaar kan worden toegekend.

Artikel 61²²

OPSOMMING VAN TUCHTSTRAFFEN

1. Aan een ambtenaar die zich aan plichtsverzuim heeft schuldig gemaakt, kan een der

---

²¹ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

²² Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

navolgende tuchtstraffen worden opgelegd:

- a. betuiging van ontevredenheid;
  - b. berisping;
  - c. strafdienst, bestaande uit de verplichting tot het verrichten van extra dienst op ten hoogste vijftien dagen, gedurende twee achtereenvolgende uren per dag;
  - d. vermindering van vakantie, bestaande uit verlies van ten hoogste de helft van de aanspraak op vakantieverlof over een kalenderjaar;
  - e. boete, bestaande uit de verplichting tot het betalen van een bedrag ten hoogste gelijk aan de maandbezoldiging, dan wel aan het viervoud van de weekbezoldiging;
  - f. stilstand van bezoldiging bestaande uit verlies van de aanspraak op bevordering krachtens artikel 24, vierde lid, en van die op periodieke verhogingen, voor een tijdvak van ten hoogste drie jaar;
  - g. vermindering van salaris-anciënniteit, bestaande uit verlies van een of meer toegekende periodieke verhogingen;
  - h. schorsing, voor een tijdvak van ten hoogste drie maanden;
  - i. degradatie, bestaande uit verlaging van rang;
  - j. ontslag.
2. Een landsdienaar wordt mede geacht zich aan plichtsverzuim te hebben schuldig gemaakt, indien hij:
    - a. hetzij vóór de aanvang van zijn dienstverband bedrog heeft gepleegd, teneinde het bevoegde gezag tot indienstneming of tot het vaststellen van bepaalde arbeidsvoorwaarden te bewegen;
    - b. hetzij in de loop van zijn dienstverband bij rechterlijk gewijsde is veroordeeld tot vrijheidsstraf terzake van een buiten verband met de dienst opzettelijk begaan misdrijf.
  3. Een betuiging van ontevredenheid is geheim. Aan de oplegging van een andere tuchtstraf mag, indien en voorzover het bevoegde gezag zulks in het belang van de dienst nodig acht, bekendheid worden gegeven.
  4. Bij het opleggen van de tuchtstraf van stilstand van bezoldiging kan worden bepaald, dat de ambtenaar na afloop van de straf tijd de bezoldiging zal genieten, die hij zonder deze tuchtstraf zou hebben genoten.
  5. Bij het opleggen van de tuchtstraf van degradatie kan worden bepaald, dat de ambtenaar na afloop van een daarbij vastgestelde termijn voor wat betreft zijn rang en bezoldiging in de positie zal verkeren, waarin hij zonder deze tuchtstraf zou hebben verkeerd.
  6. Aan een arbeidscontractant, die zich aan plichtsverzuim heeft schuldig gemaakt, kunnen dezelfde tuchtstraffen worden opgelegd als aan een ambtenaar; zulks met dien verstande, dat degradatie wordt vervangen door verlaging van salaris.

Artikel 62²³

---

²³ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

COMBINATIE VAN TUCHTSTRAFFEN

1. Boete kan tezamen met strafdienst of met vermindering van vakantie worden opgelegd.
2. Degradatie kan tezamen met stilstand van bezoldiging worden opgelegd.
3. Indien bij de oplegging van een tuchtstraf is bepaald dat deze onder zekere voorwaarden niet ten uitvoer zal worden gelegd, kan daarnaast een andere tuchtstraf worden opgelegd.
4. In andere dan de in de voorgaande leden van dit artikel genoemde gevallen kan terzake van hetzelfde feit niet meer dan één tuchtstraf worden opgelegd.

Artikel 63²⁴

OPLEGGING VAN TUCHTSTRAFFEN

1. Het bevoegde gezag kan de oplegging van de in artikel 62, eerste lid, onder a, b en c genoemde tuchtstraffen aan andere organen overlaten.
2. Een tuchtstraf wordt niet opgelegd alvorens de betrokken landsdienaar in de gelegenheid is gesteld zich terzake mondeling of schriftelijk te verantwoorden.
3. In geval van samenloop van een strafrechtelijk en een tuchtrechtelijk onderzoek wordt geen tuchtstraf opgelegd, alvorens de procureur-generaal in de gelegenheid is gesteld terzake advies uit te brengen.
4. Bij het opleggen van een tuchtstraf wordt rekening gehouden met:
  - a. de ernst van het plichtsverzuim waaraan de landsdienaar zich schuldig heeft gemaakt;
  - b. de gevolgen van het plichtsverzuim;
  - c. de omstandigheden waaronder het tuchtrechtelijk te straffen feit is begaan;
  - d. het algemeen gedrag, de ijver en de prestaties van de landsdienaar, alsmede met diens persoonlijke en huiselijke omstandigheden.
5. Een besluit tot oplegging van een tuchtstraf wordt met redenen omkleed en door middel van een afschrift ter kennis van de gestrafte landsdienaar gebracht.

Artikel 64²⁵

TENUITVOERLEGGING VAN TUCHTSTRAFFEN

1. Tenuitvoerlegging van de tuchtstraf van boete geschiedt door middel van inhouding op het salaris. Telkens kan niet meer dan een tiende deel van het salaris voor verhaal van een boete worden ingehouden.
2. Bij het opleggen van andere tuchtstraf dan een betuiging van ontevredenheid of een

---

²⁴ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

²⁵ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

berisping, kan worden bepaald dat tenuitvoerlegging achterwege zal blijven, indien de gestrafte gedurende een proeftijd de hem gestelde voorwaarden nakomt.

3. De in het tweede lid bedoelde voorwaarden mogen de Godsdienstige en staatkundige vrijheid van de gestrafte niet beperken; behoudens diens verplichting tot loyaliteit jegens het gestelde gezag. Als algemene voorwaarde geldt steeds, dat de gestrafte zich niet zal schuldig maken aan enig plichtsverzuim van dezelfde aard als dat waarvoor de tuchtstraf is opgelegd, noch aan ernstig plichtsverzuim van andere aard.
4. De in het tweede lid bedoelde proeftijd wordt gesteld op ten hoogste drie jaar.

Artikel 65²⁶

HERZIENING VAN TUCHTSTRAFFEN

1. Een tuchtstraf, opgelegd door een orgaan als bedoeld in artikel 63, eerste lid, kan door het bevoegde gezag ambtshalve worden verzwaard, tenzij inmiddels omtrent die tuchtstraf door hoger gezag of door het Hof van Justitie, overeenkomstig de bepalingen van het zesde hoofdstuk, is beslist, dan wel een zodanige beslissing hangende is.
2. Een besluit, waarbij een tuchtstraf wordt opgelegd waartegen geen rechtsmiddelen meer openstaat, kan ambtshalve of op verzoek van de gestrafte op de gronden, genoemd in artikel 318 van het Surinaams Wetboek van Strafvordering, door de President ten gunste van de gestrafte worden herzien.

VIJFDE HOOFDSTUK

SCHORSING EN BEEINDIGING VAN HET DIENSTVERBAND

Titel I

SCHORSING

Artikel 66²⁷

GEVALLEN VAN SCHORSING

1. Een landsdienaar is van rechtswege geschorst, zodra een rechtelijk bevel tot lijfswang wegens schulden, dan wel tot vrijheidsbeneming, wegens verdenking van misdrijf of onherroepelijke veroordeling terzake van een strafbaar feit, tegen hem van kracht is.
2. Het bevoegde gezag kan - onverminderd de mogelijkheid van schorsing als tuchtstraf - een landsdienaar schorsen, indien en zodra:
  - a. een strafrechtelijk onderzoek wegens verdenking van een opzettelijk begaan misdrijf, dan wel van een in verband met de dienst begaan misdrijf, tegen hem is ingesteld;

---

²⁶ Gew. bij S.B. 1976 no. 19.

²⁷ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

- b. termen aanwezig zijn voor het in overweging nemen van ontslag wegens plichtsverzuim, ongeschiktheid of onvoldoende waarborgen voor betrouwbaarheid.
3. Een besluit tot schorsing wordt met redenen omkleed en door middel van een afschrift ter kennis van de landsdienaar gebracht.

Artikel 67²⁸

GEVOLGEN VAN SCHORSING

1. Een geschorste landsdienaar is onbevoegd tot het verrichten van ambtshandelingen.
2. Indien en voorzover het bevoegde gezag zulks overeenkomstig bij staatsbesluit te stellen regels bepaalt, heeft de landsdienaar geen aanspraak op salaris over het tijdvak van schorsing.
3. Indien een landsdienaar is geschorst op grond van een rechterlijk bevel tot vrijheidsbeneming wegens verdenking van misdrijf, dan wel in verband met een strafrechtelijk onderzoek als bedoeld in artikel 66, tweede lid onder a, heeft hij alsnog aanspraak op zijn volle salaris over het tijdvak van de schorsing, zodra de strafzaak onherroepelijk eindigt zonder zijn veroordeling, tenzij bij de behandeling van die zaak is komen vast te staan dat hij zich aan ernstig plichtsverzuim heeft schuldig gemaakt.
4. Indien niet binnen drie maanden na het tijdstip van ingang van een schorsing ingevolge artikel 66, tweede lid aanhef en onder b, aan de landsdienaar ontslag wegens plichtsverzuim, ongeschiktheid of onvoldoende waarborgen voor betrouwbaarheid wordt verleend, heeft hij alsnog aanspraak op zijn volle salaris over het tijdvak van de schorsing. Bij ontslag wegens ongeschiktheid of onvoldoende waarborgen voor betrouwbaarheid heeft hij aanspraak op ten minste twee derde deel van dat salaris.
5. Voor de toepassing van de voorgaande leden van dit artikel wordt onder het tijdvak van schorsing begrepen dat van een onmiddellijk voorafgegane buitenfunctiestelling.

Artikel 68²⁹

EINDE VAN SCHORSING

1. Een schorsing ingevolge artikel 66, eerste lid, eindigt met ingang van de dag waarop de landsdienaar rechtens in vrijheid wordt gesteld.
2. Behoudens het bepaalde in de navolgende leden van dit artikel eindigt een krachtens artikel 66, tweede lid, bevolen schorsing op het door of vanwege het bevoegde gezag vastgestelde tijdstip.

---

²⁸ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

²⁹ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

3. Een krachtens artikel 66, tweede lid, aanhef en onder a bevolen schorsing eindigt uiterlijk met ingang van de dag waarop:
  - a. de schorsing drie maanden heeft geduurd, tenzij inmiddels een strafvervolgning tegen de landsdienaar is aangevangen;
  - b. de schorsing een jaar heeft geduurd, tenzij de landsdienaar inmiddels als beklaagde ter terechtzitting is gedagvaard;
  - c. het tegen de landsdienaar ingestelde strafrechtelijke onderzoek zonder diens veroordeling is geëindigd;
  - d. een maand is verstreken sedert de dag waarop het vonnis tot veroordeling van de landsdienaar in kracht van gewijsde is gegaan.
4. Voor de toepassing van het derde lid wordt het tijdvak van een schorsing ingevolge artikel 66, eerste lid, geacht begrepen te zijn in dat van een daarop gevolgde, in verband met dezelfde strafzaak bevolen, schorsing krachtens het tweede lid, aanhef en onder a, van dat artikel.
5. Een krachtens artikel 66, tweede lid, aanhef en onder b, bevolen schorsing eindigt uiterlijk zodra drie maanden zijn verstreken sedert het tijdstip waarop zij is ingegaan.
6. Het tijdvak van een schorsing krachtens artikel 66 komt in mindering op dat van een daarop volgende, als tuchtstraf opgelegde, schorsing in verband met dezelfde zaak.

TITEL II ONTSLAG

Artikel 69³⁰ GRONDEN VOOR ONTSLAG

1. Aan een ambtenaar wordt ontslag verleend:
  - a. op diens verzoek;
  - b. wegens het bereiken van een bij staatsbesluit te bepalen leeftijdsgrens.
3. Aan een ambtenaar kan, behalve wegens plichtsverzuim, voorts ontslag worden verleend:
  - a. indien krachtens rechterlijk gewijsde lijfswang wegens schulden op hem is toegepast;
  - b. indien hij bij rechterlijk gewijsde onder curatele is gesteld;
  - c. wegens onvoldoende waarborgen voor betrouwbaarheid;
  - d. wegens onbekwaamheid of ongeschiktheid;
  - e. wegens aan hem te wijten onmogelijkheid van samenwerking;
  - f. indien hij blijkens de resultaten van een geneeskundig onderzoek hetzij uit hoofd van ziekten of gebreken blijvend ongeschikt is zijn betrekking te vervullen;
  - g. wegens verlies van een wettelijk vereiste voor de vervulling van de functie waarin hij is benoemd, tenzij dit vereiste is vastgesteld bij een na zijn benoeming in werking getreden regeling;
  - h. wegens het aangaan van een huwelijk, indien daardoor een graad van

---

³⁰ Gew. bij G.B. 1972 no. 150, S.B. 1976 no. 19, S.B. 1980 no. 84, S.B. 1983 no. 46.

- zwagerschap ontstaat, welke krachtens enige wet een benoeming in zijn functie zou uitsluiten;
- i. wegens opheffing van zijn functie;
  - j. wegens een zodanige wijziging van de formatie van het onderdeel van 's Lands dienst waartoe hij behoort, dat ontslag van een of meer ambtenaren onvermijdelijk is en hij daarvoor, gelet op de bij staatsbesluit vastgestelde rangorde, in aanmerking komt;
  - k. wegens het niet op tijd hervatten van de dienst na afloop van verlof of vrijstelling van dienst;
  - l. wegens het in het belang van de dienst ondernomen algehele reorganisatie, inkrimping en sanering van de Staatsdienst.
3. Bij staatsbesluit kan worden voorzien in de mogelijkheid van ontslag van een vrouwelijke ambtenaar wegens het aangaan van een huwelijk.
  4. Ontslag wegens onvoldoende waarborgen voor betrouwbaarheid kan aan een ambtenaar worden verleend, indien hij:
    - a. hetzij lid is van een vereniging, ten aanzien waarvan bij staatsbesluit is verklaard, dat het lidmaatschap, gelet op de doeleinden welke die vereniging nastreeft en de middelen die zij aanwendt, de behoorlijke vervulling van de ambtelijke plichten in gevaar kan brengen of schaden;
    - b. hetzij op enige wijze medewerking of steun verleent aan een vereniging als onder a bedoeld, of aan een van haar uitgaande aktie;
    - c. hetzij door andere gedragingen blijkt heeft gegeven van een zodanige gezindheid, dat hij redelijkerwijs niet geacht kan worden voldoende waarborgen voor een getrouwe plichtsbetrachting te bieden.
  5. Van de in het tweede lid onder g-j vermelde gronden voor ontslag wordt geen gebruik gemaakt, indien de ambtenaar tegen zijn wil in de functie is benoemd, dan wel bij het onderdeel is geplaatst, en daarin of daarbij minder dan drie jaar werkzaam is geweest.
  6. De voorgaande leden van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing op het ontslag van een arbeidscontractant, voorzover in de met hem gesloten arbeidsovereenkomst niet anders is bepaald, en onverminderd de burgerrechtelijke mogelijkheden van beëindiging van het dienstverband.

Artikel 69a³¹

ONTSLAG WEGENS SANERING VAN DE STAATSDIENST

1. Op grond van een verklaring van de President, dat het algemeen belang van de dienst een algehele reorganisatie, inkrimping en sanering vordert, kan aan een of meer landsdienaren dan wel aan een of meer groepen van landsdienaren, krachtens een bij staatsbesluit vast te stellen rangorde ambtshalve ontslag worden verleend.
2. Op het in lid 1 vermelde ontslag zijn de artikelen 74, 75 en 76 van toepassing, tenzij ten gunste van de ontslagen landsdienaar hiervan wordt afgeweken bij het in lid 1

---

³¹ Ingev. bij S.B. 1983 no. 46.

bedoelde Staatsbesluit, waarin tevens nadere regelen kunnen worden gesteld om een vlotte uitvoering van het ontslag te bevorderen.

3. Ontslag wegens sanering van de Staatsdienst kan aan een landsdienaar, die daartoe schriftelijk de wens te kennen geeft, na goedkeuring door de Raad van Ministers of een door deze aan te wijzen orgaan, worden verleend met ingang van de eerste dag van de kalendermaand volgende op die, waarin het verzoek is ingekomen.
4. In geval van het in lid 3 vermelde ontslag wordt aan de ambtenaar het laatstelijk genoten salaris, als bedoeld in artikel 74 lid 4 toegekend gedurende een tijdvak van ten hoogste achttien maanden. Artikel 76 is hierbij van overeenkomstige toepassing.

Artikel 70³²

VERLENEN VAN ONTSLAG

1. Ontslag, anders dan wegens plichtsverzuim, wordt eervol verleend.
2. Een besluit tot ontslag wordt met redenen omkleed en door middel van een afschrift ter kennis van de landsdienaar gebracht.
3. Indien de ontslagene dit wenst, wordt hem, behalve het afschrift, een uittreksel uit het besluit verstrekt, waarin de overwegingen en de grond voor het ontslag niet zijn vermeld.

Artikel 71³³

DATUM VAN INGANG VAN ONTSLAG

1. Ontslag op eigen verzoek wordt verleend met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na die waarin het verzoek is ingekomen, tenzij het bevoegde gezag met een vroegere datum instemt of de landsdienaar een latere datum verlangt.
2. Ontslag wegens het bereiken van de leeftijdsgrens wordt verleend met ingang van de eerste dag van de kalendermaand volgende op die waarin deze grens is bereikt; met dien verstande dat het ontslag niet kan terugwerken.
3. Ontslag op een der gronden vermeld in artikel 69, tweede lid onder a-c, wordt verleend met ingang van de dag volgende op die waarop het besluit overeenkomstig artikel 3 ter kennis van de landsdienaar is gebracht, tenzij daarin een later tijdstip is bepaald.
4. Ontslag op een der gronden vermeld in artikel 69, tweede lid onder d-j, wordt

---

³² Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

³³ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19; Gew. bij S.B. 1980 no. 84, S.B. 1983 no. 46.

verleend met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na die waarin het besluit overeenkomstig artikel 5 ter kennis van de landsdienaar is gebracht, tenzij daarin een later tijdstip is bepaald.

5. Ontslag wegens plichtsverzuim wordt verleend met ingang van de dag volgende op die waarop het ontslag overeenkomstig artikel 5 ter kennis van de landsdienaar is gebracht. Is de landsdienaar buiten functie gesteld of geschorst, dan kan aan het ontslag terugwerkende kracht worden gegeven tot het tijdstip waarop de buitenfunctiestelling of schorsing is ingegaan. Indien de schorsing onmiddellijk is voorafgegaan door een buitenfunctiestelling, kan de termijn van terugwerkende kracht worden verlengd met het tijdvak van die buitenfunctiestelling.
6.
  1. Ontslag op grond van artikel 69, lid 2 onder k wordt verleend met onmiddellijke ingang tenzij het bevoegde gezag een latere datum van ingang bepaald.
  2. De artikelen 5 en 6 blijven buiten toepassing.
  3. Het ontslag wordt geacht ter kennis van de betrokkene te zijn gebracht door de aankondiging daarvan in het Advertentieblad van de Republiek Suriname en in één of meer plaatselijke nieuwsbladen. In afwijking hiervan kan het ontslag ter kennis van betrokkene worden gebracht middels uitreiking van een afschrift van het ontslagbesluit.

TITEL III OVERLIJDEN EN VERSTRIJKEN VAN TERMIJN

Artikel 72³⁴ OVERLIJDEN

Indien het dienstverband eindigt door het overlijden van de landsdienaar, heeft in de bij staatsbesluit te bepalen gevallen gedurende een daarbij te stellen termijn doorbetaling van het salaris aan de nagelaten betrekkingen plaats.

Artikel 73³⁵ VERSTRIJKEN VAN TERMIJN

1. Behoudens het bepaalde in de artikelen 14, derde lid, en 19, tweede lid, eindigt het dienstverband van een ambtenaar in tijdelijke dienst door het verstrijken van de termijn waarvoor hij in zodanige dienst is aangesteld.
2. Het dienstverband van een arbeidscontractant eindigt - behoudens het bepaalde in artikel 19, derde lid, en onverminderd de mogelijkheid van opzegging volgens burgerlijk recht - door het verstrijken van de termijn waarvoor de met hem gesloten arbeidsovereenkomst is aangegaan.

TITEL IV WACHTGELD

---

³⁴ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

³⁵ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

Artikel 74³⁶

TOEKENNING VAN WACHTGELD

1. Bij ontslag van een ambtenaar in vaste dienst, op een der gronden vermeld in artikel 69, tweede lid onder c-e en g-j, wordt hem met gelijktijdige ingang wachtgeld toegekend.
2. Het wachtgeld bedraagt over de eerste drie maanden honderd procent, over de volgende zes maanden vijf en tachtig procent en daarna zeventig procent van het laatstelijk genoten salaris.
3. Zodra en zolang de rechthebbende inkomsten uit arbeid - dan wel in de vorm van wachtgeld of pensioen uit hoofde van een ander ontslag, hetzij van landswege, hetzij van derden - geniet, worden de in het tweede lid vermelde percentages uitsluitend berekend over het voor hem nadelige verschil tussen het laatstelijk genoten salaris en die inkomsten.
4. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder het laatstelijk genoten salaris verstaan: het salaris dat de rechthebbende zou hebben genoten, indien hij met behoud van zijn laatste rang, doch met blijvende stilstand van periodieke verhogingen, in 's Lands dienst was gebleven. Toelagen als bedoeld in artikel 27, tweede lid, voorzover niet toegekend wegens een verlaging van rang, zijn hierbij niet onder het salaris begrepen.

Artikel 75³⁷

DUUR VAN WACHTGELD

1. Wachtgeld wordt - behoudens het bepaalde in de navolgende leden van dit artikel - genoten gedurende een tijdvak gelijk aan:
  - a. een vierde deel van de totale vervulde diensttijd, doch voor niet meer dan drie jaar, indien aan de rechthebbende ontslag is verleend op een der gronden vermeld in artikel 69, tweede lid onder c en d;
  - b. een derde deel van de totale vervulde diensttijd, indien aan de rechthebbende ontslag is verleend op een der gronden vermeld in artikel 69, tweede lid onder g-j;
  - c. de totale vervulde diensttijd, indien aan de rechthebbende ontslag is verleend op de in artikel 69, tweede lid onder e, vermelde grond.
2. Voor de berekening van het tijdvak waarover aanspraak op wachtgeld bestaat, worden de tijd welke reeds met wachtgeld is vergolden, en tijdvakken gedurende welke de betrokkene geschorst is geweest of verlof buiten bezwaar van de Lande heeft genoten, niet medegeteld.
3. De aanspraak op wachtgeld eindigt met ingang van de dag waarop de betrokkene:
  - a. aanspraak heeft op pensioen van ten laste van het pensioenfonds op grond van zijn leeftijd;

---

³⁶ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

³⁷ Gew. bij G.B. 1972 no. 150; Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

- b. zonder redelijke grond weigert of nalaat gebruik te maken van een voor hem geschikte gelegenheid om inkomsten uit arbeid te verwerven;
- c. door omstandigheden welke aan hem zelf zijn te wijten, zijn inkomsten uit arbeid verliest;
- d. zich schuldig maakt aan feiten, of verkeert in omstandigheden, welke, indien hij nog ambtenaar was, aanleiding tot ontslag zonder toekenning van wachtgeld zouden hebben gegeven;
- e. zich, zonder toestemming van het gezag dat hem ontslag heeft verleend, rechtens of feitelijk buiten Suriname vestigt.

Artikel 76³⁸

BETALING VAN WACHTGELD

1. Wachtgeld wordt telkens uitbetaald op de dag waarop de rechthebbende zijn salaris zou hebben ontvangen, wanneer hij ambtenaar was gebleven.
2. De artikelen 28, derde lid, 29 en 30 zijn van overeenkomstige toepassing op wachtgeld.

Artikel 77³⁹

AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN OMTRENT WACHTGELD

Bij staatsbesluit worden nadere voorschriften omtrent wachtgeld vastgesteld. Daarbij kan voor bijzondere gevallen ten gunste van de ontslagen ambtenaar worden afgeweken van het bepaalde in de artikelen 74, eerste lid, en 75, eerste lid.

**ZESDE HOOFDSTUK
RECHTSMIDDELEN**

Artikel 78⁴⁰

BEKLAG BINNEN DE ADMINISTATIE

1. Een besluit, rakende de toepassing van deze wet, is binnen een maand vatbaar voor schriftelijk beklag bij hoger gezag dan het orgaan dat het besluit heeft genomen, behoudens ingeval overeenkomstig artikel 79, eerste lid, een vordering is ingesteld. Dit beklag heeft geen schorsende kracht.
2. Een orgaan wordt mede geacht een besluit te hebben genomen:
  - a. indien het heeft nagelaten binnen de daarvoor gestelde termijn - of, zo een tijdsbepaling ontbreekt, binnen drie maanden - een verplichte handeling te verrichten;

---

³⁸ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

³⁹ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

⁴⁰ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

- b. indien het niet binnen zes maanden uitdrukkelijk heeft beslist op een ingediend verzoek.
3. Het beklag kan worden gedaan door degene ten aanzien van wie het besluit is genomen, diens wettelijke vertegenwoordiger of diens nagelaten betrekkingen.
4. De klager heeft recht op een beslissing binnen drie maanden, tenzij het klaagschrift in on gepaste termen is vervat of, zonder aanvoering van nieuwe feiten, strekt tot herhaling van een reeds eerder gedaan beklag.
5. Het hogere gezag kan, indien het na onderzoek termen daarvoor aanwezig acht, het besluit waarover beklag is gedaan, ten gunste van de betrokkene wijzigen, vervangen of - al dan niet met terugwerkende kracht - buiten werking stellen.

Artikel 79⁴¹

BEVOEGDHEID VAN DE BURGERLIJKE RECHTER IN AMBTENARENZAKEN

1. Het Hof van Justitie oordeelt in eerste en hoogste aanleg over vorderingen:
  - a. tot gehele of gedeeltelijke nietigverklaring van een daarvoor vatbaar - ten aanzien van een ambtenaar of gewezen ambtenaar als zodanig genomen - besluit, wegens strijd met een wettelijk voorschrift of wegens kennelijk ander gebruik van een bevoegdheid dan tot het doel waartoe die bevoegdheid is gegeven; dan wel wegens strijd met enig in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur;
  - b. tot vergoeding van de schade, welke voor een ambtenaar of gewezen ambtenaar, dan wel voor diens nagelaten betrekkingen, is voortgevloeid uit een besluit of uit het niet, of niet tijdig, nemen van een besluit, dan wel uit het verrichten of nalaten van een handeling, in strijd met het bij of krachtens deze wet bepaalde;
  - c. tot oplegging van een dwangsom voor het verder achterwege laten van een besluit of handeling - dan wel voor het voortzetten of herhalen van een handeling - in strijd met hetgeen bij of krachtens deze wet ten aanzien van ambtenaren, gewezen ambtenaren en hun nagelaten betrekkingen is bepaald.
2. Vatbaar voor nietigverklaring zijn besluiten:
  - a. betreffende salaris, verlofsbezoldiging, pensioenen of wachtgeld;
  - b. tot verlaging van rang;
  - c. betreffende vrijstelling van dienst, verlof of non-activiteit;
  - d. waarbij een tuchtstraf, anders dan een betuiging van ontevredenheid of een berisping, is opgelegd;
  - e. tot schorsing of ontslag.
3. Nietigverklaring van een besluit, waarbij een tuchtstraf is opgelegd, kan mede worden gevorderd op de grond, dat die straf niet in een redelijke verhouding staat tot de ernst

---

⁴¹ Gew. bij G.B. 1972 no. 150; Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

en de gevolgen van het plichtsverzuim en de omstandigheden waaronder het is begaan.

4. Het Hof treedt niet in een beoordeling van hetgeen door het belang van de dienst wordt gevorderd, voorzover daaromtrent redelijkerwijs verschil van inzicht mogelijk is.
5. De burgerlijke rechter is niet bevoegd kennis te nemen van andere tegen het Land ingestelde en op een ambtenaarsverhouding betrekking hebbende vorderingen dan de in dit artikel bedoelde.

Artikel 80⁴²

ONTVANKELIJKHEID VAN RECHTSVORDERINGEN IN AMBTENARENZAKEN

1. Vorderingen als bedoeld in artikel 79, eerste lid, aanhef en onder a, zijn niet ontvankelijk, indien zij zijn ingesteld:
  - a. door een ander dan degene ten aanzien van wie het besluit is genomen, zijn wettelijke vertegenwoordiger of een of meer van zijn rechtverkrijgenden;
  - b. meer dan een maand nadat het besluit ter kennis van de belanghebbende is gebracht.
2. Vorderingen als bedoeld in artikel 79, eerste lid, aanhef en onder b en c, zijn niet ontvankelijk indien zij zijn ingesteld:
  - a. door een ander dan hetzij degene ten aanzien van wie het besluit is of moest worden genomen, dan wel de handeling is of moest worden verricht, hetzij zijn wettelijke vertegenwoordiger of een of meer van zijn rechtverkrijgenden;
  - b. - voorzover zij betrekking hebben op een genomen besluit of een verrichte handeling - meer dan een maand nadat het besluit ter kennis van de belanghebbende is gebracht, dan wel de handeling geacht kan worden te zijner kennis te zijn gekomen;
  - c. - voorzover zij betrekking hebben op een niet genomen beslissing dan wel een nagelaten handeling - meer dan drie maanden na de dag waarop het orgaan ingevolge artikel 78, tweede lid, geacht wordt het besluit te hebben genomen.
3. Vorderingen als bedoeld in artikel 79, eerste lid, zijn voorts niet ontvankelijk:
  - a. indien overeenkomstig artikel 78 beklag is gedaan, zolang daarop nog niet is beslist, danwel vier maanden sedert de indiening van het beklag zijn verlopen zonder dat daarop een beslissing is gevolgd;
  - b. indien zij zijn ingesteld meer dan een maand, nadat de beslissing op het gedane beklag ter kennis van de klager is gebracht, danwel dat hij geacht kan worden daarvan kennis te hebben genomen.
4. In geval van overmacht kan het Hof een vordering, ingesteld na afloop van de daarvoor bepaalde termijn, niettemin ontvankelijk verklaren.
5. In gevallen waarin een tuchtstraf is opgelegd en ter zake van het zelfde feit een

---

⁴² Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

die strafrechtelijk onderzoek is ingesteld, wordt de termijn van een maand voor een op straf betrekking hebbende vordering verlengd met de totale duur van dat onderzoek.

Artikel 81⁴³

PROCEDURE IN AMBTENARENZAKEN

1. Voorzover in deze wet niet anders is bepaald, wordt in zaken betreffende vorderingen als bedoeld in artikel 79, eerste lid, geprocedeerd overeenkomstig de wijze van procederen in ambtenarenzaken.
2. Voorzover het vonnis strekt tot toekenning van schadevergoeding of oplegging van een dwangsom, wordt het ten uitvoer gelegd als een vonnis in een burgerlijke zaak.

Artikel 82⁴⁴

NIETIGVERKLARING VAN BESLUITEN

1. Bevindt het Hof een vordering als bedoeld in artikel 79, eerste lid, aanhef en onder a, ontvankelijk en gegrond, dan kan het niettemin, op gronden aan het algemeen belang ontleend, afzien van nietigverklaring van het aangevallen besluit.
2. Wanneer het Hof gebruik maakt van zijn in het eerste lid omschreven bevoegdheid, bepaalt het, zo nodig ambtshalve, bij zijn uitspraak de door het Land te geven schadevergoeding, hetzij in de vorm van een bedrag ineens, hetzij in die van een periodieke uitkering.
3. Verklaart het Hof een besluit geheel of gedeeltelijk nietig, dan stelt het daarbij zo nodig een termijn waarbinnen een nieuw besluit, overeenkomstig zijn uitspraak moet worden genomen.
4. Indien het nietig verklaarde besluit een geldelijke aanspraak of een tuchtstraf betreft, kan het Hof, ambtshalve of desgevorderd, bij zijn uitspraak zelf het bedrag van die aanspraak vaststellen, dan wel de naar zijn oordeel passende tuchtstraf bepalen. In dat geval treedt het vonnis in de plaats van het besluit.
5. Verzwaring van de tuchtstraf opgelegd bij een nietig verklaard besluit, of wijziging daarvan in strafdienst, kan alleen geschieden, indien en voorzover het Land zulks in het geding heeft gevorderd.

Artikel 83⁴⁵

---

⁴³ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

⁴⁴ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

⁴⁵ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

ZAKEN BETREFFENDE ARBEIDSCONTRACTANTEN

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van overeenkomstige toepassing op arbeidscontracten en op vorderingen betreffende arbeidsovereenkomsten, welke door het land zijn gesloten.

ZEVENDE HOOFDSTUK OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 84⁴⁶

ALGEMENE OVERGANGSBEPALINGEN

1. Bepalingen gesteld bij of krachtens deze wet vinden geen toepassing op de gevolgen van een vóór het tijdstip van het in werking treden reeds genomen besluit of van landswege verrichte handeling voorzover in dit hoofdstuk niet anders is bepaald.
2. Bepalingen gesteld bij of krachtens deze wet vinden geen toepassing ten aanzien van een landsdienaar wiens dienstverband is aangevangen vóór het tijdstip van het in werking treden, indien en voorzover die toepassing voor hem nadelig zou zijn.
3. Behoudens de voorgaande leden van dit artikel vinden bestaande algemene of bijzondere voorschriften, betrekking hebbende op de rechtstoestand van landsdienaren, geen toepassing, indien en voorzover zij afwijken van deze wet.

Artikel 85⁴⁷

OVERGANGSREGELING VOOR AANGEVANGEN DIENSTVERBAND

1. Aanstellingen, verleend vóór het tijdstip van het in werking treden van artikel 18, worden, indien zij niet in overeenstemming zijn met deze wet, daarmede alsnog in overeenstemming gebracht - voorzover zulks met eerbiediging van verkregen rechten mogelijk is - bij de eerstvolgende mutatie in het dienstverband van de betrokken ambtenaar.
2. Voor de toepassing van het eerste lid worden onder mutaties in het dienstverband alleen verstaan:
de aanwijzing van een andere standplaats, de benoeming in een andere functie en een wijziging van rang; alsmede een niet periodieke verhoging of een verlaging van salaris, anders dan krachtens een algemeen werkende regeling.
3. Het tijdelijke dienstverband van ambtenaren die zijn aangesteld vóór het tijdstip van het in werking treden van artikel 19, kan als zodanig gedurende een jaar na dat tijdstip worden voortgezet; onverminderd de mogelijkheid van verdere voortzetting overeenkomstig artikel 14.
4. Personen die in losse dienst zijn genomen vóór het tijdstip waarop artikel 15 in werking is getreden, worden - voorzover die dienst op dat tijdstip nog voortduurt -

---

⁴⁶ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

⁴⁷ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

daarna geacht werkzaam te zijn op de grondslag van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.

5. Op arbeidsovereenkomsten - met inbegrip van losse dienstbetrekkingen - welke door het Land zijn gesloten vóór het tijdstip waarop artikel 18 in werking is getreden, is dat artikel niet van toepassing. Deze overeenkomsten kunnen gedurende drie jaren daarna worden gehandhaafd, voorzover niet ingevolge de artikelen 15 en 18 verdere voortzetting van een op een arbeidsovereenkomst gegrond dienstverband mogelijk is.

Artikel 86⁴⁸

OVERGANGSBEPALINGEN VOOR TUCHTSTRAFFEN, SCHORSING EN ONTSLAG

1. De tenuitvoerlegging van een opgelegde tuchtstraf blijft achterwege, voorzover zij in strijd zou zijn met een na de oplegging in werking getreden voorschrift van deze wet.
2. Een schorsing wordt niet voortgezet na afloop van de maximum-termijn welke daarvoor is gesteld bij een na het schorsingsbesluit in werking getreden voorschrift van deze wet.
3. Een besluit tot schorsing of ontslag waaraan nog geen volledige uitvoering is gegeven, wordt geacht niet te zijn genomen, indien het in strijd is met een inmiddels in werking getreden voorschrift van deze wet.

Artikel 87⁴⁹

OVERGANGSBEPALINGEN VOOR RECHTSMIDDELEN

1. Zaken betreffende het dienstverband van een landsdienaar, welke bij de bevoegde rechter aanhangig zijn op het tijdstip waarop artikel 80 in werking treedt, worden overeenkomstig het Surinaamse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering afgedaan.
2. Gedurende een maand na het tijdstip waarop artikel 80 in werking is getreden, zijn vorderingen als bedoeld in het eerste lid van dat artikel, voorzover gegrond op besluiten of handelingen - met inbegrip van verzuimen en weigeringen - welke in de laatstelijk aan dat tijdstip voorafgegane maand zijn genomen of verricht, bij het Hof van Justitie ontvankelijk.
3. Bij gebreke van rechtstreeks toepasselijke wettelijke voorschriften, kan het Hof deze wet overeenkomstig toepassen op besluiten en handelingen als bedoeld in het tweede lid, en op de gevolgen daarvan.

Artikel 88⁵⁰

VOORLOPIGE HANDHAVING VAN BESTAANDE VOORSCHRIFTEN

---

⁴⁸ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

⁴⁹ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

⁵⁰ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

Bestaande voorschriften omtrent onderwerpen waarin, op grond van deze wet, bij of krachtens staatsbesluit kan of moet worden voorzien, blijven van kracht tot het tijdstip waarop zij door het daartoe bevoegde gezag buiten werking worden gesteld, voorzover zij niet in strijd met deze wet zijn.

Artikel 89⁵¹

WIJZIGING VAN HET WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

In het surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (G.B. 1935, no.80; laatste wijziging in G.B. 1948, no.17) worden de navolgende wijzingen aangebracht:

- A. Na artikel 312 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:
"312a. Beslag mag niet worden gelegd op goederen bestemd voor de openbare dienst".
- B. Na artikel 347 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:
"347a. Derden-beslag onder het Land, of onder een rechtspersoon die ingevolge artikel 1, tweede lid, van de Personeelwet met het Land is gelijkgesteld, is, onverminderd het bepaalde in artikel 312a, toegelaten; echter slechts op bepaalde in het exploit of, ingeval van vereenvoudigd beslag, in de kennisgeving of de vordering omschreven inschulden of goederen. Betaling of afgifte na beslag ontlasten het Land of de bedoelde andere rechtspersoon, indien een vóór het beslag gegeven opdracht tot betaling of afgifte niet meer tijdig kan worden ingetrokken.
Om redenen van openbaar belang kan het Land of de andere rechtspersoon in kort geding onmiddellijke opheffing van het derden-beslag vorderen."
- C. Aan artikel 585 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:
"Beslag mag niet worden gelegd op goederen bestemd voor de openbare dienst."
- D. Aan artikel 591 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:
"Het tweede lid van artikel 585 is op dit beslag van toepassing."
- E. Artikel 601 wordt gelezen als volgt:
"601. Op derden-beslag onder het Land of onder een rechtspersoon die ingevolge artikel 1, tweede lid, van de Personeelwet met het Land is gelijkgesteld, is artikel 347a van toepassing."
- F. Artikel 620 vervalt.
- G. Aan artikel 626 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:
"Het tweede lid van artikel 585 is op dit beslag van toepassing."
- H. Het tweede lid van artikel 639 wordt gelezen:
"Op dit beslag zijn de laatste zinsnede van het eerste lid en het tweede lid van artikel 591 en de artikelen 592, 593, 595, 596, 597 en 598 van toepassing..".
- I. Na artikel 714c wordt een nieuwe Afdeling ingevoegd, luidende:

ZESDE AFDELING B VAN DE WIJZE VAN PROCEDEREN IN AMBTENARENZAKEN

Artikel 714d

---

⁵¹ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

Vorderingen als bedoeld in artikel 80, eerste lid, van de Personeelswet worden ter griffie van het Hof van Justitie bij verzoekschrift ingediend.

De griffier tekent op het verzoekschrift de dag van ontvangst aan en verzendt onverwijld bij aangetekende brief een afschrift van het verzoekschrift aan de wederpartij.

De verweerder, dient binnen zes weken na de dag van afzending ter griffie van het Hof een verweerschrift in. Het Hof kan indien daartoe gronden zijn, deze termijn op verzoek van de verweerder telkens met ten hoogste gelijke duur verlengen.

De griffier verzendt onverwijld een afschrift van het verweerschrift aangetekend aan de eisende partij.

Artikel 714e

Nadat het verweerschrift is ingekomen danwel de termijn voor inzending daarvan is verstreken, bepaald het Hof een dag voor het verhoor van partijen. Zij worden door de Griffier bij aangetekende brief opgeroepen. De termijn van oproeping bedraagt ten minste veertien dagen.

Partijen mogen zich door gemachtigden laten vertegenwoordigen of bijstaan. De gemachtigden, met uitzondering van advocaten, moeten aan het Hof een onderhandse of notariële akte van lastgeving overleggen. Het Hof kan de persoonlijke verschijning van partijen gelasten.

Artikel 714f

Het Hof kan de overlegging van op de zaak betrekkinghebbende ambtelijke stukken gelasten. Indien en voor zover zulks om dringende redenen van algemeen belang wordt gevorderd, kan het Hof aan een partij de kennisneming van bepaalde ambtelijke stukken onthouden. Het Hof maakt van die stukken geen gebruik voor het bewijs van een door die partij betwist feit.

Het Hof kan ambtshalve of op verzoek omtrent bepaalde aangewezen feiten of omstandigheden getuigen of deskundigen horen, dan wel door de Rechter-Commissaris doen horen. De voorschriften betreffende het getuigenverhoor en het deskundigenbericht zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 714g

Na afloop van het verhoor doet het Hof zo spoedig mogelijk bij met redenen omkleed vonnis in het openbaar uitspraak.

Artikel 90⁵²

Vervallen.

Artikel 91⁵³

AFSCHAFFING VAN BESTAANDE REGELINGEN

1. Het Koninklijk Besluit van 17 februari 1902, houdende nieuwe regelen omtrent

---

⁵² Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19; Zie art. 110 G.B. 1972 no. 150.

⁵³ Gew. en vernummerd bij S.B. 1976 no. 19.

beslag onder s' Lands Administraties en omtrent kortingen in Suriname (Staatsblad no. 48; G.B. 1902, no. 9), wordt buiten werking gesteld.

2. Het West-Indisch Verlofbesluit 1924 en het Koninklijk besluit van 8 januari 1925 tot regeling van wachtgelden te kwijten uit de Surinaamsche en uit de Curaçaosche geldmiddelen (Staatsblad no. 8; G.B. 1925, no. 16) worden ten aanzien van Suriname buiten werking gesteld.
3. Het Vrijstellingsbesluit 1928 en de wet van 31 januari 1952 tot regeling van de gevolgen van de op non-aktiviteitstelling van ambtenaren, die tot Landsministers benoemd zijn (G.B. 1952 no.11) worden buiten werking gesteld.

Artikel 92⁵⁴

**IN WERKING TREDEN
AANHALING**

1. Deze wet treedt, hetzij in haar geheel, hetzij bij gedeelten, in werking op het tijdstip of de tijdstippen door de President te bepalen.
2. Zij kan worden aangehaald als Personeelswet.

---

⁵⁴ Gew. en vernumd bij S.B. 1976 no. 19; I.w.t. 24 januari 1966 (G.B. 1966 no. 8), 31 december 1968 (G.B. 1968 no. 108), 8 april 1971 (G.B. 1971 no. 67), 1 Oktober 1980 (S.B. 1980 no. 87).

INHOUD
PERSONEELSWET

EERSTE HOOFDSTUK
ALGEMENE BEPALINGEN

Definities.....	Art. 1
Bijzondere categorieën landsdienaren	Art. 2
Bevoegd gezag	Art. 3
Uitoefening van bevoegdheden	Art. 4
Kennisgeving van besluiten	Art. 5
Werking van besluiten	Art. 6
Vaststelling van formaties	Art. 7
Tewerkstelling buiten Suriname	Art. 8
Raad voor Personele Aangelegenheden.....	Art. 9
Georganiseerd overleg	Art. 10
Aanvullende voorschriften.....	Art. 11

TWEEDE HOOFDSTUK
GRONDSLAG VAN HET DIENSTVERBAND EN MUTATIES

Titel I Aanstelling en arbeidsovereenkomst

Aanstelling in het algemeen.....	Art. 12
Aanstelling in tijdelijke dienst	Art. 13
Indienstneming op arbeidsovereenkomst.....	Art. 15
Aanwijzing van standplaats, functie en rang	Art. 16
Vaststelling van salaris	Art. 17
Gebreken in de grondslag van het dienstverband	Art. 18

Titel II Mutaties in dienstverband

Overgang in vaste of tijdelijke dienst	Art. 19
Aanwijzing van een andere standplaats	Art. 20
Benoeming in een andere functie.....	Art. 21
Waarneming van een functie	Art. 22
Buitenfunctiestelling en ontheffing	Art. 23
Verhoging van rang (bevordering)	Art. 24
Verlaging van rang.....	Art. 25
Verhoging van salaris	Art. 26
Verlaging van salaris	Art. 27

DERDE HOOFDSTUK
RECHTEN EN PLICHTEN VAN LANDSDIENAREN

Titel I Rechten van landsdienaren

Betaling van salaris.....	Art. 28
Overdracht en inpandgeving	Art. 29

Korting en inhouding op salaris.....	Art. 30
Spaarinhouding	Art. 31
Emolumenten	Art. 32
Vrije geneeskundige behandeling en verpleging.....	Art. 33
Vergoeding en onkosten	Art. 34
Ziekte of ongeval in verband met de dienst.....	Art. 35

Titel II   Plichten van landsdienaren

Algemene verplichtingen.....	Art. 36
Verplichting tot afleggen van eed of belofte	Art. 37
Verplichting tot geheimhouding	Art. 38
Verplichting tot wonen in standplaats	Art. 39
Verplichtingen ten aanzien van ambts- en dienstwoningen.....	Art. 40
Dienst- en werktijden.....	Art. 41
Geneeskundige contrôle.....	Art. 42
Gebruik van landgoederen	Art. 43
Aannemen van beloningen.....	Art. 44

Titel III   Vrijstelling van dienst, verlof en non-activiteit

Vrijstelling van dienst.....	Art. 45
Verlof in het algemeen.....	Art. 46
Aanspraak op vakantieverlof	Art. 47
Verlenen van vakantieverlof.....	Art. 48
Cumulatie van ongebruikte aanspraken op vakantieverlof.....	Art. 49
Compensatie voor ongebruikte aanspraken op vakantieverlof bij overlijden	Art. 50
Vakantie-uitkering	Art. 51
Vakantieverlof van arbeidcontractanten	Art. 52
Studieverlof.....	Art. 53
Ziekteverlof.....	Art. 54
Buitengewoon verlof.....	Art. 55
Verlof buiten bezwaar van den Lande	Art. 56
Non-activiteit van rechtswege	Art. 57
Non-activiteit krachtens toestemming.....	Art. 58

VIERDE HOOFDSTUK

BIJZONDERE BELONINGEN EN TUCHTSTRAFFEN

Beoordelingslijsten (conduitestaten)	Art. 59
Bijzondere beloningen	Art. 60
Opsomming van tuchtstraffen.....	Art. 61
Combinatie van tuchtstraffen.....	Art. 62
Oplegging van tuchtstraffen.....	Art. 63
Tenuitvoerlegging van tuchtstraffen.....	Art. 64
Herziening van tuchtstraffen.....	Art. 65

VIJFDE HOOFDSTUK
**SCHORSING EN BEEINDIGING
VAN HET DIENSTVERBAND**

Titel I Schorsing

Gevallen van schorsing	Art. 66
Gevolgen van schorsing	Art. 67
Einde van schorsing	Art. 68

Titel II   Ontslag

Gronden voor ontslag	Art. 69
Ontslag wegens sanering van de Staatsdienst	Art. 69a
Verlenen van ontslag	Art. 70
Datum van ingang van ontslag	Art. 71

Titel III   Overlijden en verstrijken van termijn

Overlijden	Art. 72
Verstrijken	Art. 73

Titel IV   Wachtgeld

Toekenning van wachtgeld	Art. 74
Duur van wachtgeld	Art. 75
Betaling van wachtgeld	Art. 76
Aanvullende voorschriften omtrent wachtgeld	Art. 77

ZESDE HOOFDSTUK
RECHTSMIDDELEN

Beklag binnen de administratie	Art. 78
Bevoegdheid van de burgerlijke rechter in ambtenarenzaken	Art. 79
Ontvankelijkheid van rechtsvorderingen in ambtenarenzaken	Art. 80
Procedure in ambtenarenzaken	Art. 81
Nietigverklaring van besluiten	Art. 82
Zaken betreffende arbeidscontracten	Art. 83

ZEVENDE HOOFDSTUK
OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Algemene overgangsbepalingen	Art. 84
Overgangsregeling voor aangevangen schorsing en ontslag	Art. 85
Overgangsbepalingen voor tuchtstraffen, schorsing en ontslag	Art. 86
Overgangsbepalingen voor rechtsmiddelen	Art. 87
Voorlopige handhaving van bestaande voorschriften	Art. 88
Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering	Art. 89
Afschaffing van bestaande regelingen	Art. 91

Inwerkingreden ..... Art. 92
Aanhaling